

Αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Στερεών
Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) Περιφέρειας Ηπείρου

ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2014

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Ταμείο
Περιφερειακής Ανάπτυξης

Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας –
Στερεάς Ελλάδας – Ηπείρου 2007-2013
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας
και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1 ΜΗ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΛΗΨΗ –ΣΧΕΔΙΟ ΑΠΟΦΑΣΗΣ

Το παρόν σχέδιο αφορά στην **Αναθεώρηση του Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) της Περιφέρειας Ηπείρου** σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου 4042/2012 (ΦΕΚ 24Α'/2012) και της Οδηγίας 2008/98 για τα απόβλητα.

Το ΠΕΣΔΑ αποτελεί ένα ολοκληρωμένο σχέδιο διαχείρισης του **συνόλου των αποβλήτων**, τα οποία παράγονται στην Περιφέρεια, προσδιορίζει τις γενικές κατευθύνσεις για τη διαχείρισή τους, σε συμφωνία με τις κατευθύνσεις του Εθνικού Σχεδιασμού Διαχείρισης Αποβλήτων και υποδεικνύει τα κατάλληλα μέτρα που προωθούν ιεραρχικά και συνδυασμένα: α) την πρόληψη, β) την επαναχρησιμοποίηση, γ) την ανακύκλωση, δ) άλλου είδους ανάκτηση, όπως ανάκτηση ενέργειας, και ε) την ασφαλή τελική διάθεση σε επίπεδο Περιφέρειας. Περιλαμβάνεται, επίσης, σχέδιο Πρόληψης για τη Δημιουργία Αποβλήτων.

Βάσει του υπ'αρ. 1332/1.4.2014 εγγράφου της Γ.Γ. του ΥΠΕΚΑ σχετικά με την Έγκριση Περιφερειακών Σχεδίων Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) ενόψει της Προγραμματικής Περιόδου 2014-2020, η επικαιροποίηση του ΠΕΣΔΑ θα πρέπει να προχωρήσει άμεσα και κατά προτεραιότητα για τα παρακάτω ρεύματα αποβλήτων:

Α) **Αστικά Στερεά Απόβλητα (ΑΣΑ)**, στα οποία περιλαμβάνονται τα εξής διακριτά ρεύματα:

- Σύμμεικτα και Βιοαπόβλητα
- Απόβλητα Συσκευασιών (Ν. 2939/20001)
- Απόβλητα φορητών στηλών (Ν.2939/2001)
- Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού εξοπλισμού οικιακής προέλευσης (Ν.2939/2001)
- Μικρές ποσότητες επικίνδυνων στα αστικά απόβλητα

Β) **Ιλύες** αστικού τύπου από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων κατηγορίας Α, Β και Γ, ξενοδοχειακών μονάδων, βιομηχανικών κλάδων του Παραρτήματος ΙΙΙ της ΚΥΑ 5673/400/97 και άλλων πηγών (π.χ. από καθαρισμό καναλιών)

Γ) **Απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων (ΑΕΚΚ)** που υπάγονται στο πεδίο εφαρμογής της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010.

Το παρόν σχέδιο περιλαμβάνει το **σύνολο των αποβλήτων** που εμπίπτουν στο πεδίο του Νόμου 4042/2012 (Άρθρο 10) υπερκαλύπτοντας τις ελάχιστες απαιτήσεις που τέθηκαν στο πλαίσιο του ανωτέρου εγγράφου.

Το παρόν σχέδιο εκπονείται και υλοποιείται από την **Περιφέρεια Ηπείρου**, λαμβάνοντας υπόψη ότι ο περιφερειακός Φορέας Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (Φο.Δ.Σ.Α.), κατά την έννοια της παραγράφου 4 του άρθρου 104 και του άρθρου 211 του ν. 3852/2010 (Α' 87) υφίσταται αλλά δεν βρίσκεται σε λειτουργία. Καλύπτει γεωγραφικά το σύνολο της Περιφέρειας Ηπείρου, ήτοι τις Περιφερειακές Ενότητες Ιωαννίνων, Άρτας, Θεσπρωτίας, και Πρέβεζας.

1.1 Α. ΑΣΤΙΚΑ ΣΤΕΡΕΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ (Α.Σ.Α.)

Τα Α.Σ.Α. αποτελούν τα οικιακά απόβλητα (απόβλητα που παράγονται από τα νοικοκυριά) και τα συναφή (απόβλητα τα οποία, λόγω της φύσης και της σύνθεσής τους, είναι συγκρίσιμα με τα οικιακά απόβλητα, εκτός των αποβλήτων της παραγωγής και των αποβλήτων της γεωργίας και της δασοκομίας).

Τα ΑΣΑ σύμφωνα με τον Ευρωπαϊκό Κατάλογο Αποβλήτων (ΕΚΑ -Απόφαση 2001/118/ΕΚ), **κατατάσσονται στην κατηγορία 20** ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ (ΟΙΚΙΑΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΜΟΙΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΠΟ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΑΙ ΙΔΡΥΜΑΤΑ), ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΟΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ ΧΩΡΙΣΤΑ ΣΥΛΛΕΓΕΝΤΩΝ'. Επίσης, περιλαμβάνουν απόβλητα συσκευασίας τα οποία κατατάσσονται στην κατηγορία **15 01** ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΠΟ ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΕΣ ΑΠΟΡΡΟΦΗΤΙΚΑ ΥΛΙΚΑ, ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΣΚΟΥΠΙΣΜΑΤΟΣ, ΥΛΙΚΑ ΦΙΛΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΤΙΚΟΣ ΡΟΥΧΙΣΜΟΣ ΜΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΑΛΛΩΣ' - (περιλαμβανομένων ιδιαίτερως συλλεγέντων δημοτικών αποβλήτων συσκευασίας) όπως φαίνεται στον ακόλουθο πίνακα.

Οι συνολικές ποσότητες των παραγόμενων Α.Σ.Α. στην Περιφέρεια Ηπείρου, σύμφωνα με τα ζυγολόγια των Χ.Υ.Τ.Α. παρουσιάζονται στον ακόλουθο πίνακα. Σ' αυτές έχουν προστεθεί και οι ποσότητες των αποβλήτων συσκευασιών που οδηγήθηκαν στο Κέντρο Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών Ιωαννίνων.

Π.Ε.	2010	2011	2012
	Ποσότητα (tn)		
Ιωαννίνων	61.379,36	57.652,39	55.860,90
Άρτας	25.242,57	24.018,83	23.350,60
Θεσπρωτίας	16.856,63	15.631,99	15.095,73
Πρέβεζας	25.558,59	24.905,35	23.410,93
Σύνολο Δήμων	129.037,14	122.208,56	117.718,16
Σύνολο ΚΔΑΥ (tn)	6.784,5	6.882,4	7.037,2
Σύνολο	135.822	129.091	124.755

A1. ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΑ Α.Σ.Α.

A.1.1 Στόχοι για την Επαναχρησιμοποίηση - Ανακύκλωση

Ποσοτικός Στόχος

έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση των υλικών αποβλήτων, όπως τουλάχιστον το χαρτί, το μέταλλο, το πλαστικό και το γυαλί από τα νοικοκυριά και ενδεχομένως άλλης προέλευσης στο βαθμό που τα απόβλητα αυτά είναι παρόμοια με τα απόβλητα των νοικοκυριών, πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο 50% κατά βάρος (Νόμος 4042/2012)

Ο στόχος αυτός ποσοτικοποιείται στον ακόλουθο πίνακα. Οι ποσότητες αυτές έχουν εκτιμηθεί λαμβάνοντας υπόψη στόχο ανακύκλωσης 50% κ.β. για τα τέσσερα ρεύματα αποβλήτων (χαρτί, μέταλλο, πλαστικό, γυαλί) στα αστικά στερεά απόβλητα (Μέθοδος Υπολογισμού 2) σύμφωνα με το υπ'αρ 1332/1.4.2014 έγγραφο του ΥΠΕΚΑ, χωρίς, όμως, να λαμβάνονται υπόψη τα δύο επιπλέον ρεύματα, τα ΑΗΗΕ και οι φορητές ηλεκτρικές σήλεις και συσσωρευτές. Επίσης, δεν λαμβάνονται υπόψη τα βιομηχανικά απόβλητα που ανακυκλώνονται μέσω συστημάτων πανελλήνιας εμβέλειας, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία σε επίπεδο Περιφέρειας.

Επιλέγοντας τον τρόπο αυτό, οι εθνικοί στόχοι επιμερισμένοι στην Περιφέρεια Ηπείρου υπερκαλύπτονται.

Πίνακας 1: Στόχος ανάκτησης ανακυκλώσιμων υλικών έτους 2020 (Νόμος 4042/2012)

Έτος	2020
Συνολική εκτιμώμενη παραγόμενη ποσότητα ΑΣΑ (tn)	128.761
Ανακυκλώσιμα υλικά (4 ρεύματα) στα ΑΣΑ (tn)	50.908

Στόχος προετοιμασίας για επαναχρησιμοποίηση ή ανακύκλωση 50% για το έτος 2020 (tn)	25.454
---	---------------

Για το έτος 2013, το ποσοστό επίτευξης του παραπάνω στόχου εκτιμάται σε 12,61%.

Επισημαίνεται, επίσης, ότι οι άνω ποσότητες είναι εκτιμώμενες και δεν είναι δεσμευτικές, ενώ δεσμευτικό είναι το ποσοστό του στόχου ανάκτησης (50% κ.β. για το έτος 2020).

A.1.2 Στόχος Χωριστής Συλλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών

Ποιοτικός Στόχος

έως το 2015 χωριστή συλλογή καθιερώνεται τουλάχιστον για τα ακόλουθα: χαρτί, μέταλλο, πλαστικό και γυαλί (Νόμος 4042/2012)

Για τα ρεύματα αποβλήτων που εντάσσονται σε ειδικό καθεστώς διαχείρισης στο πλαίσιο Συλλογικών Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης, όπως είναι τα απόβλητα συσκευασιών, θα πρέπει να ακολουθείται η πολιτική που καθορίζεται από τον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης (Ε.Ο.Α.Ν). Πιο συγκεκριμένα στη μελέτη του ΕΣΔΑ προβλέπεται:

- Χωριστή συλλογή για το χαρτί σε επιλεγμένα σημεία για άμεση εφαρμογή και σταδιακή επέκτασή της, ώστε έως το 2020 να επιτυγχάνεται χωριστή συλλογή στο σύνολο της χώρας. Η χωριστή συλλογή μπορεί να επιτυγχάνεται και μέσω των πράσινων σημείων.
- Χωριστή συλλογή γυαλιού: εγκατάσταση σημείων χωριστής συλλογής σε παραγωγούς όπως ξενοδοχεία, εστιατόρια, κ.α. για άμεση εφαρμογή και έως το 2020 να υπάρχει επαρκής πληθυσμιακή κάλυψη. Η χωριστή συλλογή μπορεί να επιτυγχάνεται και μέσω των πράσινων σημείων.

Για την Περιφέρεια Ηπείρου **υιοθετείται χωριστή συλλογή για όλα τα ανακυκλώσιμα υλικά** κατεχοχίν μέσω των πράσινων σημείων. Επίσης, χωριστή συλλογή μέσω συστημάτων συλλογής θα υλοποιηθεί κατ' αναλογία με τα συστήματα που θα οργανωθούν σε κεντρικό επίπεδο στο πλαίσιο συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης.

Επιπρόσθετα και ανεξάρτητα από τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, θα πρέπει να ενισχυθεί η **χωριστή συλλογή των ανακυκλώσιμων υλικών σε 3 κάδους** (χαρτί, γυαλί και μέταλλο-πλαστικό) για όλους τους **εντοπισμένους «μεγάλους» παραγωγούς**, όπως τα νοσοκομεία, στρατόπεδα, ΟΚΩ (αεροδρόμια, λιμάνια, σιδηροδρομικοί σταθμοί και σταθμοί υπεραστικών λεωφορείων, κλπ.), σχολεία, πανεπιστήμια, ΟΤΑ, Υπουργεία, ΔΕΚΟ, ξενοδοχεία, χώροι μαζικής εστίασης, μονάδες catering και μεταποίησης τροφίμων, κλπ.

A.1.3 Στόχοι για τα Απόβλητα Συσκευασίας

Ποσοτικός Στόχος

- έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 το αργότερο, αξιοποίηση ή αποτέφρωση σε εγκαταστάσεις αποτέφρωσης αποβλήτων με ανάκτηση ενέργειας 60% τουλάχιστον κατά βάρος, των αποβλήτων συσκευασίας
- έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 το αργότερο, ανακύκλωση μεταξύ 55 % τουλάχιστον και 80 % το πολύ, κατά βάρος, των αποβλήτων συσκευασίας
- έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011 το αργότερο, επίτευξη των ακόλουθων ελάχιστων στόχων ανακύκλωσης για υλικά που περιέχονται σε απόβλητα συσκευασίας:
 - 60 %, κατά βάρος, για το γυαλί,
 - 60 %, κατά βάρος, για το χαρτί και χαρτόνι,
 - 50 %, κατά βάρος, για τα μέταλλα,

- 22,5 %, κατά βάρος, για τα πλαστικά, λαμβάνοντας αποκλειστικά υπόψη υλικά που ανακυκλώνονται εκ νέου σε πλαστικά,
- 15 %, κατά βάρος, για το ξύλο.

Οι στόχοι αυτοί δεν είναι δεσμευτικοί για την Περιφέρεια Ηπείρου, καθώς δύναται να καλυφθούν σε εθνικό επίπεδο βάσει του σχεδιασμού που υλοποιεί ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης (Ε.Ο.Α.Ν), αλλά είναι σημαντικό να αποτελούν τμήμα του συνολικού σχεδιασμού.

Οι στόχοι αυτοί ποσοτικοποιούνται στον ακόλουθο πίνακα για έτος αναφοράς το 2013, λαμβάνοντας υπόψη ότι το έτος 2011 έχει παρέλθει:

Έτος αναφοράς 2013	Στόχος ανακύκλωσης/ αξιοποίησης	Σύνολο Παραγόμενων Συσκευασιών (εκτίμηση) (tn)	Ποσότητες προς ανακύκλωση (tn)
Συνολικά	55%/60%	35.868,59	19.728/ 21.521
Γυαλί	60%	4.718,15	2.830,89
Χαρτί	60%	12.705,50	7.623,30
Μέταλλα	50%	5.124,56	2.562,28
Πλαστικά	22,50%	11.054,05	2.487,16
Ξύλο	15%	771,32	115,70

A.1.4 Στόχοι για τα Βιολογικά Απόβλητα

Ως βιολογικά απόβλητα (βιοαπόβλητα) ορίζονται: τα βιοαποδομήσιμα απόβλητα κήπων και πάρκων, τα απορρίμματα τροφών και μαγειρείων από σπίτια, εστιατόρια, εγκαταστάσεις ομαδικής εστίασης και χώρους πωλήσεων λιανικής και τα συναφή απόβλητα από εγκαταστάσεις μεταποίησης τροφίμων. Σύμφωνα με το Νόμο 4042/2012, έως το 2015 το ποσοστό χωριστής συλλογής των βιολογικών αποβλήτων θα πρέπει να ανέλθει, κατ' ελάχιστο, στο 5% του συνολικού τους βάρους και έως το 2020, κατ' ελάχιστο, στο 10% του συνολικού τους βάρους.

Ο στόχος αυτός ποσοτικοποιείται ως εξής:

- Στόχος χωριστής συλλογής 5% κ.β. για το έτος 2015, ήτοι 2.709,17 tn βιοαποβλήτων (βάσει εκτιμήσεων για το έτος 2015)
- Στόχος χωριστής συλλογής 10% κ.β. για το έτος 2020, ήτοι 5.555,15 tn βιοαποβλήτων (βάσει εκτιμήσεων για το έτος 2020)

Για την Περιφέρεια Ηπείρου λαμβάνεται επιπροσθέτως ως στόχος για το 2020, το **ποσοστό χωριστής συλλογής των βιολογικών αποβλήτων να ανέλθει στο 30% του συνολικού τους βάρους**, ήτοι **16.665,45 tn βιοαποβλήτων** (βάσει εκτιμήσεων για το έτος 2020). Οι ποσότητες αυτές θα πρέπει να επικαιροποιούνται ανάλογα με την παραγόμενη ποσότητα των Α.Σ.Α. ετησίως.

Στο στόχο αυτό συμπεριλαμβάνονται τα εξής:

- Εκτροπή μέσω της οικιακής κομποστοποίησης
- Εκτροπή μέσω ανάκτησης των βρώσιμων ελαίων
- Εκτροπή μέσω δικτύου χωριστής συλλογής αστικών βιοαποβλήτων

A.1.5 Στόχοι για τα Βιοαποδομήσιμα Αστικά Απόβλητα (BAA)

Μέχρι την 16 Ιουλίου του 2013, τα βιοαποδομήσιμα αστικά απόβλητα (BAA) που προορίζονται για χώρους ταφής πρέπει να μειωθούν στο 50% της συνολικής (κατά βάρος) ποσότητας των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων που είχαν παραχθεί το 1995.

Μέχρι την 16 Ιουλίου του 2020, τα βιοαποδομήσιμα αστικά απόβλητα (BAA) που προορίζονται για χώρους ταφής πρέπει να μειωθούν στο 35% της συνολικής (κατά βάρος) ποσότητας των βιοαποδομήσιμων αστικών αποβλήτων που είχαν παραχθεί το 1995.

Το έτος 1995 θεωρείται ότι είχαν παραχθεί 67.708,55 tn BAA στην Περιφέρεια Ηπείρου, βάσει στοιχείων της EUROSTAT για το έτος αυτό. Κατά συνέπεια σύμφωνα με τα σημερινά στοιχεία παραγωγής των Α.Σ.Α. και της σύστασης των BAA, θα πρέπει να εκτρέπονται από την ταφή:

Πίνακας 2: Απαιτούμενη εκτροπή BAA από την ταφή

Έτος	Παραγόμενα BAA, tn	Στόχοι Περιφέρειας - Επιτρεπόμενα BAA προς ταφή, tn	Απαιτούμενη εκτροπή BAA προς επίτευξη στόχου, tn
2013	77.639	33.854	43.785
2020	79.598	23.698	55.900

Συνεπώς, από το έτος 2013 θα πρέπει να εκτρέπονται 43.785tn BAA από την ταφή, ενώ από το 2020, 55.900 tn BAA, που αντιστοιχούν περίπου σε 90.426 tn ΑΣΑ.

Οι ποσότητες αυτές θα πρέπει να επικαιροποιούνται ανάλογα με την παραγόμενη ποσότητα των Α.Σ.Α. ετησίως.

A.1.6 Στόχοι για τα σύμμεικτα Α.Σ.Α.

Οι στόχοι του ΠΕΣΔΑ Ηπείρου για τα σύμμεικτα Α.Σ.Α. είναι οι ακόλουθοι:

- Οριστική Αποκατάσταση του συνόλου των υφιστάμενων καταγεγραμμένων ΧΑΔΑ Έλεγχος για την αποφυγή δημιουργίας νέων ΧΑΔΑ
- Προώθηση ενεργειών και υποδομών για την αποφυγή του ειδικού τέλους ταφής για τα μη επεξεργασμένα απόβλητα που οδηγούνται προς ταφή
- Διασφάλιση της επάρκειας των υποδομών διάθεσης για την ασφαλή ταφή υπολειμμάτων από την επεξεργασία των Α.Σ.Α.
- Μείωση του κόστους συλλογής και μεταφοράς των αποβλήτων από τους Δήμους στους χώρους ανάκτησης και διάθεσης που συνεπάγεται τη μείωση των δημοτικών τελών καθαριότητας και ηλεκτροφωτισμού.

A.1.7 Στόχοι για ειδικά ρεύματα αποβλήτων στα Α.Σ.Α.

Οι στόχοι για τα λοιπά ρεύματα που βρίσκονται στα Α.Σ.Α. είναι οι ακόλουθοι:

- Δημιουργία υποδομών χωριστής συλλογής και διαχείρισης των **ογκωδών αποβλήτων** (τα είδη των Α.Σ.Α. τα οποία λόγω μεγέθους δεν είναι δυνατή η διάθεσή τους στους συμβατικούς κάδους αποκομιδής των αποβλήτων – κωδικός ΕΚΑ 20 03 07) και προώθηση της εκτροπής από την ταφή, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση.
- Ενίσχυση χωριστής συλλογής **Αποβλήτων Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού (ΑΗΗΕ)** για επίτευξη των στόχων. Ο στόχος για την εναλλακτική διαχείριση των ΑΗΗΕ (κωδικοί ΕΚΑ 20 01 21, 20 01 23 και 20 01 35*) βάσει εξειδίκευσης των εθνικών στόχων για την Περιφέρεια Ηπείρου είναι ως εξής: το 2016 απαιτείται ως ελάχιστο ποσοστό συλλογής 45% του μέσου ετήσιου βάρους του ΗΗΕ που διατέθηκε σε κυκλοφορία κατά τα προηγούμενα τρία έτη βάσει του συνολικού βάρους των ΑΗΗΕ τα οποία συλλέχθηκαν σε ένα δεδομένο έτος. Από το 2019, το ποσοστό αυτό αυξάνεται σε 65% ετησίως του μέσου ετήσιου βάρους ΗΗΕ που διατέθηκε στην αγορά την προηγούμενη τριετία ή εναλλακτικά σε 85% κατά βάρος των ΑΗΗΕ που παράγονται σε ένα κράτος μέλος (ΚΥΑ 23615/651/Ε.103/2014). Οι στόχοι είναι εθνικοί και μη δεσμευτικοί για την Περιφέρεια Ηπείρου.

- Ενίσχυση χωριστής συλλογής των **ηλεκτρικών στηλών** για επίτευξη των στόχων. Ο στόχος που τίθεται για τη διαχείριση των φορητών ηλεκτρικών στηλών (κωδικοί ΕΚΑ 20 01 33* και 20 01 34) που παράγονται στα Α.Σ.Α. αποτελεί εξειδίκευση των εθνικών στόχων για την Περιφέρεια Ηπείρου ως εξής: 25% ξεχωριστή συλλογή για το έτος 2012 και 45% για το έτος 2016. Οι στόχοι είναι εθνικοί και μη δεσμευτικοί για την Περιφέρεια Ηπείρου.
- Οργάνωση συστήματος χωριστής συλλογής για τις **μικρές ποσότητες επικινδύνων αποβλήτων** (τα είδη των αποβλήτων χαρακτηρισμένα με αστερίσκο (*) στην κατηγορία 20 του ΕΚΑ) που βρίσκονται στα Α.Σ.Α. και προώθηση της εκτροπής τους από την ταφή

A2. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΑ Α.Σ.Α.

Στον ακόλουθο πίνακα συνοψίζονται οι προτάσεις του Σχεδίου Αναθεώρησης του ΠΕΣΔΑ Ηπείρου για τα αστικά στερεά απόβλητα και αναλύονται σε τέσσερις βασικές κατηγορίες: α) Διαλογή στην πηγή, β) Ανάκτηση, γ) Ασφαλής Διάθεση και δ) Συλλογή – Μεταφορά.

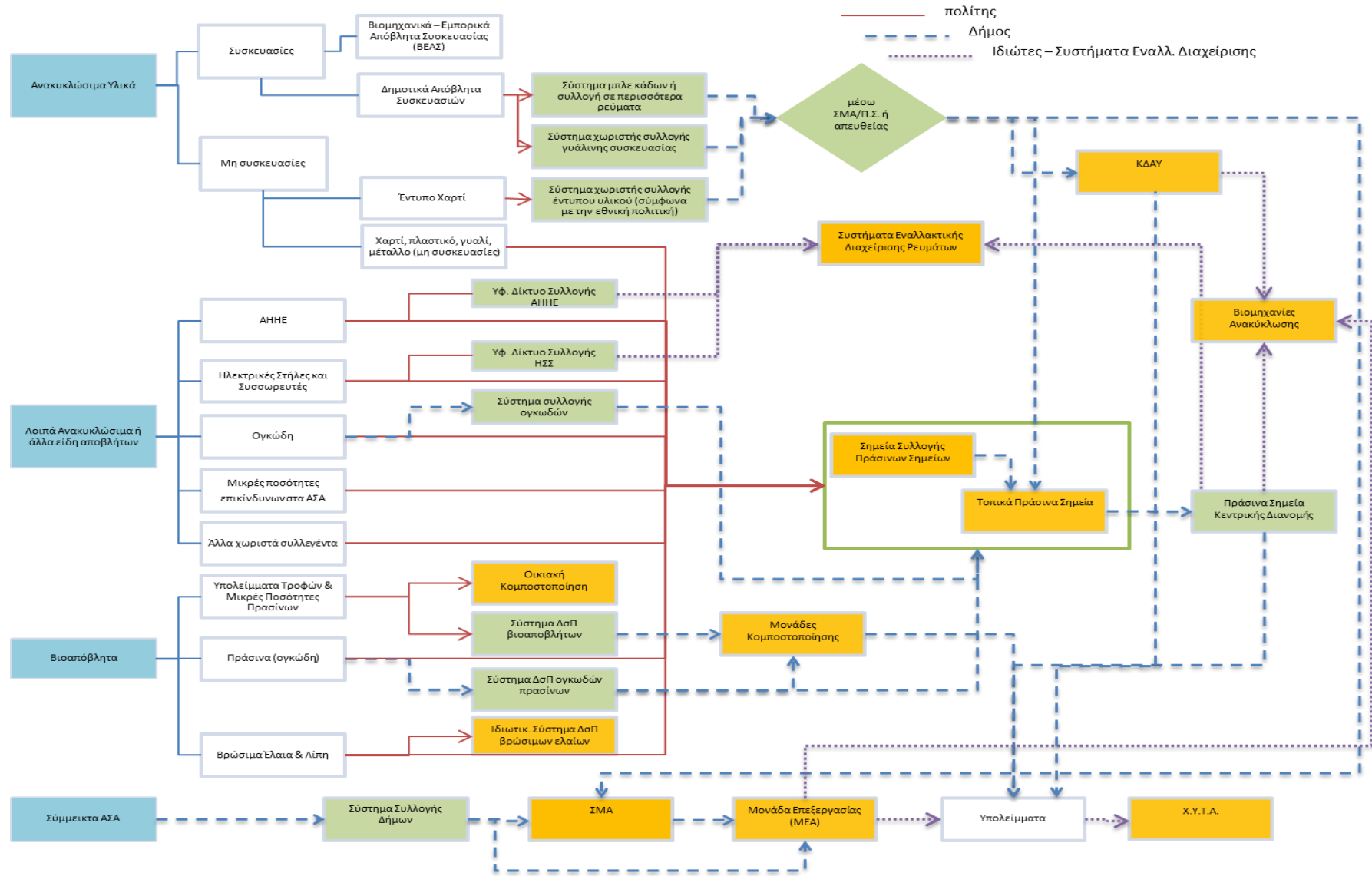
Πίνακας 3: Συγκεντρωτικός Πίνακας Προτεινόμενων Μέτρων για τα ΑΣΑ

A/A	Πρόταση	Στόχος	Απαίτηση για δημιουργία νέων υποδομών/προμήθεια εξοπλισμού	Προτεινόμενη Χωροθέτηση νέων υποδομών
	Διαλογή στην Πηγή			
1	Συμμετοχή όλων των Δήμων της Περιφέρειας σε σύστημα διαλογής στην πηγή αποβλήτων συσκευασιών	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος επαναχρησιμοποίησης & ανακύκλωσης (Ν.4042/2012) Στόχος αποβλήτων συσκευασιών (ΚΥΑ 9268/469/07) 	Προμήθεια εξοπλισμού	
2	Δημιουργία δικτύου πράσινων σημείων καλύπτοντας το σύνολο των Δήμων της Περιφέρειας		1 τουλάχιστον Σημείο Συλλογής ανά Δ.Ε. 1 Τοπικό Πράσινο Σημείο ανά Δήμο (σύνολο 18) 1 Πράσινο Σημείο Κεντρικής Διανομής ανά Π.Ε. (σύνολο 4)	να καθοριστεί ύστερα από τεχνικοοικονομική μελέτη σκοπιμότητας τα Σημεία Συλλογής να καθοριστούν από τους Δήμους.
3	Εκστρατείες Ευαισθητοποίησης Πολιτών και άλλων ομάδων στόχων (σχολεία, επιχειρήσεις, κλπ.).	Το σύνολο των στόχων για τη διαλογή στην πηγή	-	
4	Οργάνωση Συστήματος ΔσΠ έντυπου υλικού (σε συμφωνία με την εθνική πολιτική)	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος επαναχρησιμοποίησης & ανακύκλωσης (Ν.4042/2012) Στόχος εκτροπής των βιοαποδομήσιμων (ΚΥΑ 29407/350816.12.2002) 	Προμήθεια εξοπλισμού	
5	Οργάνωση Συστήματος ΔσΠ βιοαποβλήτων	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος εκτροπής των βιοαποδομήσιμων (ΚΥΑ 29407/350816.12.2002) Στόχος διαλογής στην πηγή των βιοαποβλήτων (Ν. 4042/2012) 	Προμήθεια εξοπλισμού	

6	Πρώθηση Οικιακής Κομποστοποίησης	<ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή ειδικού τέλους ταφής (Ν. 4042/2012) Μείωση του κόστους συλλογής 	Προμήθεια εξοπλισμού	
7	Οργάνωση συστήματος χωριστής διαχείρισης των αποβλήτων βρώσιμων ελαίων και λιπών	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος διαλογής στην πηγή των βιοαποβλήτων (Ν. 4042/2012) 	Προμήθεια εξοπλισμού (εάν απαιτείται)	
8	Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής, επεξεργασίας των ογκωδών	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος ανακύκλωσης (Ν.4042/2012) Αποφυγή ειδικού τέλους ταφής (Ν. 4042/2012) 	Προμήθεια εξοπλισμού (εάν απαιτείται)	
9	Ενίσχυση χωριστής συλλογής ΑΗΗΕ για επίτευξη των στόχων	Στόχος ΑΗΗΕ (ΚΥΑ 23615/651/Ε.103/2014)	-	
10	Ενίσχυση χωριστής συλλογής των ηλεκτρικών στηλών για επίτευξη των στόχων	Στόχος για τις Φορητές Ηλεκτρικές Στήλες (ΚΥΑ 41624/2057/Ε103/2010)	-	
11	Οργάνωση συστήματος χωριστής συλλογής μικρών ποσοτήτων επικινδύνων στα ΑΣΑ - Εκτροπή από την ταφή	Προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.	Προμήθεια εξοπλισμού	
Ανάκτηση				
12	Δημιουργία αποκεντρωμένων Μονάδων Κομποστοποίησης (τουλάχιστον 1 ανά Π.Ε. – η Π.Ε. Ιωαννίνων θα εξυπηρετείται από ΜΕΑ)	<ul style="list-style-type: none"> Στόχος εκτροπής των βιοαποδομήσιμων (ΚΥΑ 29407/350816.12.2002) Στόχος διαλογής στην πηγή των βιοαποβλήτων (Ν. 4042/2012) 	<ul style="list-style-type: none"> 4 Μονάδες Κομποστοποίησης <ul style="list-style-type: none"> Π.Ε. Ιωαννίνων (εντός ΜΕΑ): 7.500 tn/ετησίως Π.Ε. Άρτας: 3.000 tn/ετησίως Π.Ε. Θεσπρωτίας: 2.000 tn/ετησίως 	Βλέπε κατευθύνσεις χωροθέτησης (4.12)

		<ul style="list-style-type: none"> Αποφυγή ειδικού τέλους ταφής (Ν. 4042/2012) 	<ul style="list-style-type: none"> Π.Ε. Πρέβεζας: 3.000 tn/ετησίως Μικροί κινητοί σταθμοί κομποστοποίησης ή μικρές δημοτικές μονάδες κομποστοποίησης σε απομακρυσμένους οικισμούς 	
13	Ολοκλήρωση και άμεση λειτουργία Μονάδας Επεξεργασίας Αποβλήτων & Προδιαλεγμένων Βιολογικών Αποβλήτων		<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή Μονάδας Επεξεργασίας για το σύνολο των ΑΣΑ της Περιφέρειας Κατασκευή Μονάδας επεξεργασίας βιολογικών αποβλήτων μόνο για την Π.Ε. Ιωαννίνων (εντός της ΜΕΑ) 	υπ'αρ. ΥΑ 170753/30-09-2013 ΑΕΠΟ
	Ασφαλής Διάθεση			
14	Ολοκλήρωση έργων αποκατάστασης – Δράσεις για την αποφυγή δημιουργίας νέων ΧΑΔΑ	Προστασία της	-	
15	Εκσυγχρονισμός, Αξιοποίηση και ορθή περιβαλλοντική διαχείριση των Χ.Υ.Τ.Α. της Περιφέρειας	ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος	Εργασίες επέκτασης Χ.Υ.Τ.Α. ή εκσυγχρονισμού όπου απαιτείται	
	Συλλογή - Μεταφορά			
16	Άμεση ολοκλήρωση σχεδιασμού ΣΜΑ & υλοποίηση έργων	Μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων και του κόστους από τη	Κατασκευή δικτύου ΣΜΑ Περιλαμβάνει: 9 ΣΜΑ Α' Φάσης 3 ΣΜΑ Β' Φάσης	Σε διαδικασία περιβαλλοντικής αδειοδότησης
17	Δημιουργία μηχανισμού/εργαλείου καταγραφής, παρακολούθησης και δημοσιοποίησης του κόστους συλλογής των ΑΣΑ ανά τόνο, ανά κωδικό αποβλήτου και ανά κάτοικο για κάθε Δήμο	συλλογή-μεταφορά των ΑΣΑ		

A3. ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟ ΔΙΚΤΥΟ ΣΥΛΛΟΓΗΣ, ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΑΣΑ

A4. ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ ΝΕΩΝ Η ΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ ΥΠΟΔΟΜΩΝ

Οι νέες ή υπό σχεδιασμό υποδομές που προβλέπονται στο παρόν σχέδιο και αφορούν σε χωροθέτηση έργου ή δραστηριότητας συνοψίζονται στον ακόλουθο πίνακα:

ΕΙΔΟΣ ΥΠΟΔΟΜΩΝ	Σημεία Συλλογής πράσινου σημείου (τουλάχιστον)	Τοπικό Πράσινο Σημείο	Πράσινο Σημείο Κεντρικής Διανομής	ΣΜΑ	Μονάδα Επεξεργασίας	Μονάδες Κομποστοποίησης	Μικροί Κινητοί Σταθμοί Κομποστοποίησης ή μικρές δημοτικές μονάδες
	Νέες υποδομές	Νέες υποδομές	Νέες υποδομές	Υποδομές υπό σχεδιασμό	Υποδομή υπό σχεδιασμό	Νέες υποδομές	Νέες υποδομές
Περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων							
1	Δ. Ιωαννιτών	6	1	1			
2	Δ. Βορείων Τζουμέρκων	7	1	1*			X
3	Δ. Δωδώνης	4	1		1 (υπ'αρ. ΥΑ 170753/30-09-2013 ΑΕΠΟ)		
4	Δ. Ζαγορίου	5	1				X
5	Δ. Ζίτσας	5	1	1			
6	Δ. Κόνιτσας	5	1				X
7	Δ. Μετσόβου	3	1	1			X
8	Δ. Πωγωνίου	6	1	1			X
Περιφερειακή ενότητα Άρτας							
9	Δ. Αρταίων	5	1	1		1 (εντός/πλησίον	
10	Δ. Γεωργίου Καραϊσκάκη	3	1	1		ΧΥΤΑ ή σε άλλη κατάλληλη θέση)	X
11	Δ. Κεντρικών Τζουμέρκων	4	1				X
12	Δ. Νικολάου Σκουφά	4	1				
Περιφερειακή ενότητα Θεσπρωτίας							

13	Δ. Ηγουμενίτσας	5	1	1	1	1 (εντός/πλησίον ΧΥΤΑ ή σε άλλη κατάλληλη θέση)	
14	Δ. Φιλιατών	2	1		1**		X
15	Δ. Σουλίου	3	1		1*		
Περιφερειακή ενότητα Πρέβεζας							
16	Δ. Πρέβεζας	3	1	1	1	1 σε κατάλληλη κεντροβαρική θέση μεταξύ των 2 Δήμων	
17	Δ. Πάργας	2	1		1*		
18	Δ. Ζηρού	4	1				
ΣΥΝΟΛΟ		76	18	4	12	1	4
Περιβαλλοντική Αδειοδότηση – Κατάταξη έργων (ΚΥΑ 1958/2012)		Δεν απαιτείται περιβ. αδειοδότηση	Κατηγορία Β ή Α2	Σε διαδικασία περιβ. αδειοδότησης	Έχει ολοκληρωθεί η περιβ. αδειοδοτηση	Κατηγορία Β	Κατηγορία Β

*Β' Φάσης, ήτοι μετά τη λειτουργία της Μονάδας Επεξεργασίας (ΜΕΑ)

**ενδέχεται να εξυπηρετείται από το ΣΜΑ Ηγουμενίτσας

Ο παραπάνω πίνακας παρέχει κατευθύνσεις για το είδος και τη γεωγραφική κατανομή των εγκαταστάσεων και δεν είναι δεσμευτικός ως προς τις θέσεις χωροθέτησης. Για την χωροθέτηση των εγκαταστάσεων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα κριτήρια που δίνονται στον επόμενο πίνακα.

Πιο αναλυτικά για κάθε νέα υποδομή, τα βασικά κριτήρια χωροθέτησης των νέων εγκαταστάσεων παρουσιάζονται συνοπτικά στον ακόλουθο πίνακα:

Είδος Νέας Υποδομής		Βασικά Κριτήρια Χωροθέτησης
Σημείο Συλλογής Πράσινων Σημείων		<ul style="list-style-type: none"> - Κάθε Δημοτική Ενότητα να καλύπτεται από τουλάχιστον 1 Σημείο Συλλογής Π.Σ. - Να βρίσκεται εντός ορίων οικισμών και πόλεων. - Ενδεικτική έκταση απαιτούμενου οικοπέδου 20-200τ.μ. - Να εγκατασταθούν σε κοινοχρήστους χώρους ή δημοτικούς ή σε χώρους με λοιπές χρήσεις κοινής ωφέλειας που θα έχουν άμεση πρόσβαση οι πολίτες. - Να υπάρχει επαρκές οδικό δίκτυο. - Δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (θεωρείται σημείο συλλογής και όχι αποθήκευσης).
Τοπικό Σημείο	Πράσινο	<ul style="list-style-type: none"> - Κάθε Δήμος να καλύπτεται από τουλάχιστον 1 Τοπικό Π.Σ. - Να χωροθετείται κατά προτεραιότητα εντός των ορίων πόλεων και οικισμών με σκοπό την εξυπηρέτηση των πολιτών. - Ενδεικτική έκταση απαιτούμενου οικοπέδου 500-5.000τ.μ. - Μπορεί να χωροθετείται στο ίδιο οικοπέδο με τους ΣΜΑ των αστικών αποβλήτων. Στην περίπτωση αυτή, θα πρέπει να προβλέπεται ξεχωριστή είσοδος για την πρόσβαση των πολιτών. - Να έχει άμεση οδική πρόσβαση προς το Πράσινο Σημείο Κεντρικής Διανομής και να είναι πλησίον σε πρωτεύον ή δευτερεύον επαρχιακό οδικό δίκτυο. - Απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση – Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις (Ομάδα 4^η – Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών – Α/Α 9 - Κατηγορία Β (σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να αποτελεί κατηγορία Α2 για πολύ μεγάλα Τοπικά Π.Σ. ή στις περιπτώσεις που συνδυάζεται με τους ΣΜΑ των αστικών αποβλήτων).
Πράσινο Κεντρική Διανομή	Σημείο	<ul style="list-style-type: none"> - Να υπάρχει 1 Π.Σ. Κεντρικής Διανομής σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα, πλησίον των πρωτεύουσών των Νομών. - Ενδεικτική έκταση απαιτούμενου οικοπέδου 5.000-10.000τ.μ. - Ένα μεγάλο Τοπικό Πράσινο Σημείο μπορεί να λειτουργεί και αυτόνομα ως Πράσινο Σημείο Κεντρικής Διανομής (π.χ. στις έδρες των Νομών). - Τα κεντρικά αυτά σημεία μπορούν να χωροθετούνται μαζί με τους ΣΜΑ για τα Α.Σ.Α.. - Να βρίσκεται σε μικρή απόσταση από εθνικό οδικό δίκτυο . - Απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση (Ομάδα 4^η – Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών – Α/Α 9 - Κατηγορία Α2 ή Β ανάλογα με την περίπτωση).
Μονάδες Κομποστοποίησης		<ul style="list-style-type: none"> - Μία κεντρική μονάδα κομποστοποίησης για κάθε Περιφερειακή Ενότητα, εκτός των Ιωαννίνων που θα εξυπηρετείται από τη ΜΕΑ.

<p>Πολύ μικροί κινητοί σταθμοί (container) κομποστοποίησης ή μικρές δημοτικές μονάδες</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Να χωροθετούνται πλησίον των πρωτευουσών των Π.Ε., όπου υπάρχει μεγάλη παραγωγή βιοαποβλήτων. - Για την Π.Ε. Άρτας προτείνεται χωροθέτηση εντός ή πλησίον του Χ.Υ.Τ.Α. Βλαχέρνας, εκτός κι αν τεκμηριώνεται άλλη κατάλληλη θέση. - Για την Π.Ε. Θεσπρωτίας προτείνεται χωροθέτηση εντός ή πλησίον του Χ.Υ.Τ.Α. Παραποτάμου, εκτός κι αν τεκμηριώνεται άλλη κατάλληλη θέση. Ο Δ. Σουλίου μπορεί να εξυπηρετείται εναλλακτικά και από τη Μονάδα της Π.Ε. Πρέβεζας. - Για την Π.Ε. Πρέβεζας, απαιτείται νέα χωροθέτηση σε κεντροβαρικό σημείο μεταξύ Δήμου Πρέβεζας και Δήμου Πάργας, όπου εντοπίζεται η μεγαλύτερη παραγωγή βιοαποβλήτων. Ο Δ. Ζηρού, μπορεί να εξυπηρετείται εναλλακτικά από τη μονάδα της Π.Ε. Άρτας. - Η Μονάδα Κομποστοποίησης Π.Ε. Πρέβεζας μπορεί να χωροθετηθεί μαζί με τη Μονάδα Κομποστοποίησης κτηνοτροφικών αποβλήτων που προτείνεται για τα ΖΥΠ. - Απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση – Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για τις εξεταζόμενες δυναμικότητες των μονάδων (Ομάδα 4^η – Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών – Α/Α 15 - Κατηγορία Β). - Να χωροθετούνται σε περιοχές όπου επιτρέπονται ανάλογες χρήσεις γης ή σε εκτός σχεδίου περιοχές και σε απόσταση άνω των 500 μέτρων από τα όρια του πλησιέστερου οικισμού, εφόσον είναι εφικτό. <ul style="list-style-type: none"> - Προτείνεται η δημιουργία πολύ μικρών κινητών σταθμών (container) κομποστοποίησης ή μικρών δημοτικών μονάδων κομποστοποίησης, ιδανικά για απομακρυσμένους οικισμούς που απέχουν από την πλησιέστερη μονάδα κομποστοποίησης ενδεικτικά άνω των 40χλμ. οδική απόσταση. - Απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση – Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις για τις εξεταζόμενες δυναμικότητες των κινητών σταθμών ή των δημοτικών μονάδων (Ομάδα 4^η – Συστήματα Περιβαλλοντικών Υποδομών – Α/Α 7&15 - Κατηγορία Β). - Να χωροθετούνται εντός ή εκτός οικισμών, ιδανικά εντός οικοπέδων με συναφείς χρήσεις για τη συλλογή και μεταφορά των Α.Σ.Α., όπως οι ΣΜΑ ή τα Τοπικά Πράσινα Σημεία.
---	--

1.2 Β. ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΕΚΣΚΑΦΩΝ, ΚΑΤΑΣΚΕΥΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΩΝ (ΑΕΚΚ)

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα στερεά απόβλητα που προκύπτουν από την οικοδομική δραστηριότητα και την κατασκευή έργων τεχνικών υποδομών και εντάσσεται στο Κεφάλαιο 17 'Απόβλητα από Κατασκευές και Κατεδαφίσεις' του Ευρωπαϊκού Καταλόγου Αποβλήτων (ΕΚΑ).

Οι βασικές υποχρεώσεις που απορρέουν από την εθνική νομοθεσία και οι στόχοι για τη διαχείριση των ΑΕΚΚ είναι οι εξής:

B1. ΣΤΟΧΟΙ ΓΙΑ ΤΑ ΑΕΚΚ

Σύμφωνα με το Νόμο 4042/2012 και την Οδηγία 2008/98, έως το 2020 η προετοιμασία για την επαναχρησιμοποίηση, η ανακύκλωση και η ανάκτηση άλλων υλικών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών επίχωσης (backfilling) όπου γίνεται χρήση αποβλήτων για την υποκατάσταση άλλων υλικών, μη επικίνδυνων αποβλήτων κατασκευών και κατεδαφίσεων εξαιρουμένων των υλικών που απαντώνται στη φύση και τα οποία ορίζονται στην κατηγορία **17 05 04** του καταλόγου αποβλήτων πρέπει να αυξηθεί κατ' ελάχιστον στο **70% κατά βάρος**.

Ο στόχος αυτός αναφέρεται σε όλους τους κωδικούς αποβλήτων της Κατηγορίας 17, εκτός εκείνων που φέρουν αστερίσκο (επικίνδυνα απόβλητα) και εκτός της κατηγορίας 17 05 04 'χώματα και πέτρες', που αποτελούν το βασικό παραγόμενο υλικό/απόβλητο από τις εκσκαφές. Ο στόχος αυτός επιμερίζεται αναλογικά στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Στο πλαίσιο της ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010, οι ποσοτικοί στόχοι για την αξιοποίηση των αποβλήτων από κατασκευές, εκσκαφές και κατεδαφίσεις, εξαιρουμένων των κατηγοριών **17 05 04** του ΕΚΑ είναι οι ακόλουθοι:

- 1) μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2012, η επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση άλλων υλικών αποβλήτων και αξιοποίηση πρέπει να ανέλθει κατ' ελάχιστον στο 30 %, ως προς το συνολικό βάρος των παραγομένων ΑΕΚΚ στη χώρα.
- 2) μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2015, η επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση άλλων υλικών αποβλήτων και αξιοποίηση πρέπει να ανέλθει κατ' ελάχιστον στο 50 %, ως προς το συνολικό βάρος των παραγομένων ΑΕΚΚ στη χώρα.
- 3) μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2020 η επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση άλλων υλικών αποβλήτων και αξιοποίηση πρέπει να ανέλθει κατ' ελάχιστον στο 70 %, ως προς το συνολικό βάρος των παραγομένων ΑΕΚΚ στη χώρα.

Οι στόχοι αυτοί είναι δεσμευτικοί και ισχύουν για το σύνολο των παραγόμενων ΑΕΚΚ στην Περιφέρεια Ηπείρου.

Λαμβάνοντας υπόψη εκτιμήσεις για τις παραγόμενες ποσότητες των ΑΕΚΚ στην Περιφέρεια, οι στόχοι εξειδικεύονται στον ακόλουθο πίνακα:

Πίνακας 4: Ποσοτικοί Στόχοι Περιφέρειας Ηπείρου– έτη 2012-2020

Έτος	Παραγόμενα Απόβλητα Κατασκευών & Κατεδαφίσεων (εκτίμηση) (τη/έτος)	Στόχος προετοιμασίας προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση	Ποσότητα Αποβλήτων Κατασκευών & Κατεδαφίσεων για προετοιμασία προς επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση Στόχος* (τη/έτος)
2012	50.944	30%	15.283
2015	37.138	50%	18.569
2020	37.138	70%	25.997

*οι ποσότητες αυτές αποτελούν εκτιμήσεις και δεν θα πρέπει να αποτελούν δεσμευτικό μέγεθος. Δεσμευτικό αποτελεί το ποσοστό που τίθεται στη νομοθεσία.

B2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΗΝ ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010

Οι διαχειριστές των ΑΕΚΚ υποχρεούνται να οργανώνουν ατομικά ή συλλογικά συστήματα ή να συμμετέχουν σε συλλογικά συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης των αποβλήτων που παράγονται από τη δραστηριότητά τους, κατ' εφαρμογή του άρθρου 17 του Ν. 2939/2001, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 του Ν.3854/2010 και σύμφωνα με τους ειδικότερους όρους που προβλέπονται στην ΚΥΑ 36259/1757/Ε103/2010.

Όλες οι περιοχές της Ελλάδας θα πρέπει να καλύπτονται από συστήματα εναλλακτικής διαχείρισης μέχρι την 1 Ιανουαρίου 2014. Λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Περιφέρεια Ηπείρου δεν έχει συσταθεί ανάλογο Σύστημα και εφόσον η πρωτοβουλία αυτή δεν έχει ήδη ληφθεί από ιδιώτες Διαχειριστές, τότε ο Περιφερειακός ΦοΔΣΑ ή η Περιφέρεια Ηπείρου να προχωρήσουν άμεσα στην οργάνωση συστήματος εναλλακτικής διαχείρισης με τη συμμετοχή ιδιωτών διαχειριστών.

B3. ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΕΚΚ

Η λειτουργία του Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης των ΑΕΚΚ, προϋποθέτει την ύπαρξη των απαραίτητων υποδομών, ήτοι εγκαταστάσεων επεξεργασίας (ανάκτησης) των ΑΕΚΚ.

Σύμφωνα με τη μελέτη του ΕΣΔΑ, θα πρέπει κάθε περιφερειακή ενότητα να καλύπτεται με μία μονάδα ανάκτησης ΑΕΚΚ προκειμένου να αποφεύγεται η μεταφορά των αποβλήτων αυτών σε μεγάλες αποστάσεις.

Για το λόγο αυτό προτείνεται η **δημιουργία τεσσάρων (4) Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας (Ανάκτησης)**

ΑΕΚΚ, μία σε κάθε Π.Ε., με τις εξής δυναμικότητες:

- Π.Ε. ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ 15.000 tn/έτος
- Π.Ε. ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΣ 6.000 tn/έτος
- Π.Ε. ΑΡΤΑΣ 5.000 tn/έτος
- Π.Ε. ΠΡΕΒΕΖΑΣ 4.000 tn/έτος

Το δίκτυο των μονάδων θα μπορεί να ολοκληρωθεί σταδιακά με άμεση προτεραιότητα την κατασκευή 2 τουλάχιστον εγκαταστάσεων που θα καλύπτουν το σύνολο της Περιφέρειας. Οι μονάδες αυτές θα πρέπει να δρομολογηθούν από τον περιφερειακό ΦοΔΣΑ εκτός κι αν ληφθούν ιδιωτικές πρωτοβουλίες. Το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης θα έχει την ευθύνη για την υλοποίηση και παρακολούθηση του συνολικού σχεδιασμού καθώς και για την επίτευξη των στόχων. Επιπλέον, μπορούν να λειτουργούν κινητές μονάδες θραύσης που θα εγκαθίστανται σε εργοτάξια ή άλλους κατάλληλα αδειοδοτημένους χώρους.

Στον ακόλουθο πίνακα προτείνονται κριτήρια χωροθέτησης των εγκαταστάσεων, τα οποία θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την περιβαλλοντική αδειοδότηση των έργων:

Κριτήρια Χωροθέτησης	
1	Να είναι πλησίον (σε απόσταση 30 km) από τις πρωτεύουσες των Νομών.
2	Ενθαρρύνεται η χωροθέτηση των μονάδων σε ανενεργά λατομεία ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους. Η λειτουργία των εγκαταστάσεων επεξεργασίας των ΑΕΚΚ σε λατομεία δεν θα πρέπει να παρατείνεται πέραν του χρόνου αποκατάστασης του λατομείου που ορίζεται με τη σύμβαση ανάθεσης του αναδόχου (όπως προβλέπεται και στο άρθρο 40 του Νόμου 4030/2011).
3	Κατάλληλες θεωρούνται και οι θέσεις που εμπίπτουν σε περιοχές στις οποίες επιτρέπεται, από τις ισχύουσες κάθε φορά πολεοδομικές διατάξεις, η εγκατάσταση βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων της ίδιας κατηγορίας με αυτή

	των μονάδων εναλλακτικής διαχείρισης (όπως προβλέπεται και στο άρθρο 33 του Νόμου 3164/2003, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει)
4	Να είναι πλησίον κεντρικού οδικού άξονα (κατά προτεραιότητα σε εθνικό δίκτυο ή πρωτεύον επαρχιακό) και για την πρόσβαση στο χώρο να μην απαιτείται διέλευση από κέντρα οικισμών.

Η ταφή των αδρανών αποβλήτων θα πρέπει να αποφεύγεται και να περιορίζεται μόνο στις περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η περαιτέρω επεξεργασία τους. Παρόλα αυτά, προτείνεται η δημιουργία ενός τουλάχιστον Χ.Υ.Τ. Αδρανών Αποβλήτων, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Υ.Α. Η.Π. 29407/3508/2002 - Μέτρα και όροι για την υγειονομική ταφή των αποβλήτων, για την κατηγορία Χ.Υ.Τ Αδρανών Αποβλήτων. Σημειώνεται ότι στην παρούσα φάση, τα αδρανή απόβλητα εναποτίθενται σε χώρους αδρανών, χωρίς κατάλληλη αδειοδότηση. Η αναγκαιότητα και η δημιουργία επιπλέον του ενός Χ.Υ.Τ. Αδρανών θα πρέπει να εξετάζεται από το Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης και το ΦοΔΣΑ. Η χωροθέτηση του εν λόγω Χ.Υ.Τ. θα πρέπει να γίνει, λαμβάνοντας υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:

Κριτήρια Χωροθέτησης	
1	Να βρίσκεται σε κεντροβαρική θέση ως προς τις μονάδες επεξεργασίας των ΑΕΚΚ.
2	Ενθαρρύνεται η χωροθέτηση του Χ.Υ.Τ. σε ανενεργά λατομεία ανεξαρτήτως του ιδιοκτησιακού καθεστώτος τους (όπως προβλέπεται και στο άρθρο 40 του Νόμου 4030/2011) σε συνδυασμό με μία από τις προβλεπόμενες μονάδες αξιοποίησης των ΑΕΚΚ.
3	Να είναι πλησίον κεντρικού οδικού άξονα (κατά προτεραιότητα σε εθνικό δίκτυο ή πρωτεύον επαρχιακό) και για την πρόσβαση στο χώρο να μην απαιτείται διέλευση από κέντρα οικισμών.

B4. ΕΙΔΙΚΟ ΤΕΛΟΣ ΤΑΦΗΣ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 4042/2012

Με το άρθρο 43 του Νόμου ορίζεται ότι οι οργανισμοί ή οι επιχειρήσεις που διαθέτουν σε Χώρο Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ) τα απόβλητα που κατατάσσονται στους παρακάτω κωδικούς ΕΚΑ:

17 01	σκυρόδεμα, τούβλα, πλακίδια και κεραμικά
17 02	ξύλο, γυαλί και πλαστικό
17 03 02	μείγματα ορυκτής ασφάλτου
17 05 04	χώματα και πέτρες
17 05 06	μπάζα εκσκαφών
17 09 04	μείγματα αποβλήτων δομικών κατασκευών και κατεδαφίσεων

χωρίς να έχουν προηγηθεί εργασίες επεξεργασίας (D13, R3, R4, R5, R12 όπως περιγράφονται στα παραρτήματα Ι και ΙΙ της ενότητας Β του ίδιου νόμου) επιβαρύνονται, από 1ης Ιανουαρίου 2014¹, με ειδικό τέλος ταφής ανά τόνο αποβλήτων που διατίθεται. Τα υπολείμματα των εργασιών επεξεργασίας που διατίθενται σε Χώρο Υγειονομικής Ταφής (ΧΥΤ), δεν επιβαρύνονται με το ειδικό τέλος ταφής. Λαμβάνοντας υπόψη, ότι στην παρούσα φάση δεν υφίσταται σύστημα καταγραφής των παραγόμενων ΑΕΚΚ αλλά και αυτών που διατίθενται σε ταφή, αυτό θα εξειδικευτεί σε εθνικό επίπεδο.

B.5 ΕΙΔΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΕΚΣΚΑΦΩΝ

Για την κατηγορία αυτή, ισχύουν και θα πρέπει να εφαρμόζονται τα εξής:

- Με την υπ'άρ. 4834/25-01-2013 εγκύκλιο του Υ.Π.Ε.Κ.Α. για τη «διαχείριση περίσσειας υλικών εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα» διευκρινίζεται ότι δεν απορρέει υποχρέωση

¹ αναστολή της έναρξης εφαρμογής του έως 31.12.2015 (άρθρο 77, Ν.4257/2014)

διαχείρισης της περίσσειας των εκσκαφών που προέρχονται από δημόσια έργα μέσω εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης, εν αντιθέσει με τη διαχείριση αποβλήτων κατασκευής ή κατεδάφισης έργων τεχνικών υποδομών ή κτιριακών έργων.

- Η διαχείριση της περίσσειας εκσκαφών που προέρχονται από τα δημόσια έργα θα πρέπει:
 - ο είτε να περιλαμβάνεται ως όρος στην απόφαση έγκρισης των περιβαλλοντικών όρων του έργου,
 - ο είτε να περιλαμβάνεται ως όρος στη σύμβαση ανάθεσης του έργου
- Επιτρέπεται η απόθεση προϊόντων εκσκαφών από την κατασκευή δημόσιων έργων, στα οποία περιλαμβάνονται και τα έργα με σύμβαση παραχώρησης, σε ανενεργά λατομεία για τη μερική ή ολική αποκατάστασή τους μετά από εκπόνηση μελέτης αποκατάστασης που περιλαμβάνει και τη φυτοτεχνική μελέτη, καθώς και έκδοση Απόφασης Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) (σύμφωνα με το Νόμο 4030/2011).
- Η αποκατάσταση των χώρων που ανήκουν στο Δημόσιο γίνεται με δαπάνη και μέριμνα των εγκεκριμένων συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης ΑΕΚΚ. Για την αποκατάσταση ενός εκάστου λατομείου προκηρύσσεται από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση διαγωνισμός κατά τις κείμενες διατάξεις, με προσφορές που υποβάλλονται στη βάση μελέτης αποκατάστασης. Η επίβλεψη της αποκατάστασης πραγματοποιείται από την αναθέτουσα αρχή σε συνεργασία με τους αρμόδιους φορείς.
- Τα απόβλητα εκσκαφών θα μπορούν να διατίθενται απευθείας για εργασίες επιχώσεων.

1.3 Γ. Ιλύς

Στην ενότητα αυτή εντάσσεται η ιλύς, που σύμφωνα με την ΚΥΑ 80568/4225/1991 (ΦΕΚ 641/Β\7.8.1991) 'Μέθοδοι όροι και περιορισμοί για τη χρησιμοποίηση στη γεωργία της ιλύος που προέρχεται από επεξεργασία οικιακών & αστικών λυμάτων', ορίζεται ως εξής:

- i. Η ιλύς που προέρχεται από σταθμούς καθαρισμού που επεξεργάζονται τα οικιακά ή αστικά λύματα και από άλλους σταθμούς καθαρισμού που επεξεργάζονται λύματα των οποίων η σύνθεση είναι παρόμοια με την σύνθεση των οικιακών ή αστικών λυμάτων.
- ii. Η ιλύς που προέρχεται από σηπτικούς βόθρους και άλλες παρόμοιες εγκαταστάσεις για την επεξεργασία των λυμάτων.
- iii. Η ιλύς που προέρχεται από σταθμούς καθαρισμού μη αναφερόμενους στα σημεία i) και ii).

Η ιλύς παράγεται κυρίως από της εξής πηγές :

- τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων Α, Β και Γ (ΕΕΛ)
- τις ξενοδοχειακές μονάδες και τα camping
- τους βιομηχανικούς κλάδους του Παραρτήματος ΙΙΙ της ΚΥΑ 5673/400/97.

Στόχος του ΠΕΣΔΑ είναι η ελαχιστοποίηση της διάθεσης της παραγόμενης από τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων (ΕΕΛ) ιλύος στους Χ.Υ.Τ.Α. και η προώθηση της αξιοποίησής της με τη μορφή εδαφοβελτιωτικού στη γεωργία, τη δασοπονία και τις αναπλάσεις χώρων.

Επίσης, σε πλήρη συμβατότητα με τον ΕΣΔΑ, το ΠΕΣΔΑ Ηπείρου θέτει τους εξής ποσοτικούς στόχους για το έτος 2020:

Πίνακας 5: Ποσοτικοί στόχοι διαχείρισης ιλύος

Ποσοστό παραγόμενης ιλύος αστικού τύπου (% κ.β. επί ξηρού)	Ποσότητα ιλύος (tn DS/yr)
--	---------------------------

Εργασίες ανάκτησης	95%	5.524
Υγειονομική ταφή	5%	291

Τα μέτρα που προτείνονται στο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου είναι τα εξής:

- Η κατασκευή **ολιγάριθμων (ενδεικτικός αριθμός: 4, μία ανά Π.Ε.) κεντρικών μονάδων επεξεργασίας** για τη χρήση της λύος ως καυσίμου ή άλλου μέσου παραγωγής ενέργειας ή τη χρήση της επ' ωφελεία της γεωργίας/δασοπονίας/ανάπλασης τοπίου. Οι μονάδες προτείνεται να κατασκευαστούν σε όμορα οικόπεδα ή εντός των υφιστάμενων ΕΕΛ Ιωαννίνων, Άρτας, Ηγουμενίτσας Πρέβεζας, κυρίως για τη μείωση του μεταφορικού κόστους. Οι φορείς διαχείρισης των μικρών ΕΕΛ, καθώς επίσης και οι ιδιοκτήτες των βιομηχανιών που παράγουν ιλύ αστικού τύπου, θα επιδιώκουν τη σύνδεση με τις κεντρικές μονάδες.
Η κατασκευή περισσότερων μονάδων επεξεργασίας (αποκεντρωμένων) δύναται να εξεταστεί με την προϋπόθεση ότι θα αποδεικνύεται ότι η λύση της κατασκευής της αποκεντρωμένης(ων) μονάδας(ων), υπερτερεί τεχνοοικονομικά σε σχέση με τη λύση της σύνδεσης με την κεντρική μονάδα επεξεργασίας.
- Η επιβολή ειδικού τέλους εισόδου της λύος στους Χ.Υ.Τ.Α. από το ΦοΔΣΑ, με στόχο την προώθηση της εκτροπής της από την ταφή.
- Η συνεπεξεργασία της λύος των μικρών ΕΕΛ με ζωικά υποπροϊόντα, γεωργοκτηνοτροφικά απόβλητα και το οργανικό κλάσμα των ΑΣΑ.
- Προώθηση ενημερωτικών δράσεων από το ΦοΔΣΑ σε συνεργασία με τις ΔΕΥΑ, για την εκτροπή της λύος τουριστικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων από την ταφή.

1.4 Δ. ΖΩΙΚΑ ΥΠΟΠΡΟΪΟΝΤΑ (ΖΥΠ)

Η κατηγορία αυτή περιλαμβάνει τα ζωικά υποπροϊόντα (ΖΥΠ), τα οποία σύμφωνα με τον **Κανονισμό 1069/2009 «περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο»**, ορίζονται ως «ολόκληρα πτώματα ή μέρη πτωμάτων ζώων, προϊόντα ζωικής προέλευσης ή άλλα προϊόντα που λαμβάνονται από ζώα και δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο, μεταξύ των οποίων και τα ωκύτταρα, τα έμβρυα και το σπέρμα». Τα απόβλητα αυτά κατατάσσονται στο Κεφάλαιο 02 (02 01 και 02 02) κατά ΕΚΑ.

Για τη διαχείριση των ΖΥΠ ισχύει ο Κανονισμός 1069/2009 «περί υγειονομικών κανόνων για ζωικά υποπροϊόντα και παράγωγα προϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο», ενώ σε εθνικό επίπεδο έχει εκδοθεί το Π.Δ 211/2006 (Α'211).

Να σημειωθεί ότι τα ζωικά υποπροϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των μεταποιημένων προϊόντων που καλύπτονται από τον Κανονισμό 1069/2009, εκτός από εκείνα που προορίζονται για αποτέφρωση, υγειονομική ταφή ή χρήση σε εγκαταστάσεις βιοαερίου ή κομποστοποίησης ή λιπασματοποίησης, εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Νόμου 4042/2012, και κατά συνέπεια εξαιρούνται του ΠΕΣΔΑ. Το ίδιο ισχύει και για τα πτώματα ζώων τα οποία αποθνήσκουν εκτός σφαγείων, συμπεριλαμβανομένων ζώων που θανατώνονται για την εξάλειψη επιζωοτιών και διατίθενται σύμφωνα με τον Κανονισμό.

Λαμβάνοντας υπόψη την έντονη κτηνοτροφική δραστηριότητα στην Περιφέρεια Ηπείρου, τις σημαντικές ποσότητες παραγόμενης κόπρου, τις διαφορετικές μεθόδους διαχείρισης, τις οχλήσεις που έχουν καταγραφεί από τη διάθεσή της καθώς και το πεδίο εφαρμογής του ΠΕΣΔΑ, στόχος του ΠΕΣΔΑ Ηπείρου είναι ο εξής: η προώθηση δράσεων για την ορθολογική διαχείριση της παραγόμενης κόπρου,

ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία ρυπασμένων χώρων και οχλήσεων ή/και να αξιοποιείται μετά την επεξεργασία της σε μονάδες κομποστοποίησης ή/και παραγωγής βιοαερίου.

Τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν:

- Προώθηση ορθών γεωργικών πρακτικών και βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών μέσω μεγάλων συνεταιρισμών και απευθείας επικοινωνίας με τις κτηνοτροφικές μονάδες για την ορθή διαχείριση της κόπρου.
- Εξέταση δυνατότητας χρηματοδότησης στην προγραμματική περίοδο 2014-2020 για τον εκσυγχρονισμό των υποδομών των υφιστάμενων κτηνοτροφικών μονάδων για την προμήθεια εξοπλισμού κομποστοποίησης ή/και παραγωγής βιοαερίου για την επεξεργασία της κόπρου.
- Δημιουργία δύο (2) τουλάχιστον μονάδων επεξεργασίας κόπρου μέσω λιπασματοποίησης ή/και παραγωγής βιοαερίου με πρωτοβουλία του ΦοΔΣΑ, των Δήμων ή άλλων φορέων ως εξής:
 - ο Για την εξυπηρέτηση των κτηνοτροφικών μονάδων που δε διαθέτουν τις απαιτούμενες υποδομές για επαρκή σταθεροποίηση της κόπρου πριν τη διάθεση σε καλλιέργειες αλλά και των λοιπών κτηνοτροφικών μονάδων
 - ο Χωροθέτηση των μονάδων πλησίον/κεντροβαρικά των εξυπηρετούμενων εκτροφών. Ενδεικτικά αναφέρεται το λεκανοπέδιο των Ιωαννίνων και η πεδιάδα της Πρέβεζας.

1.5 Ε. ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Κύριες πηγές προέλευσης των γεωργικών αποβλήτων είναι οι γεωργικές δραστηριότητες (αγροτικοί συνεταιρισμοί και μεμονωμένοι αγρότες). Τα απόβλητα της κατηγορίας αυτής στην εξεταζόμενη περιοχή, περιλαμβάνουν κυρίως προϊόντα κλαδέματος και άλλα γεωργικά υπολείμματα φυτικής προέλευσης, όπως π.χ. υπολείμματα σοδειάς, αποσυρόμενα φρούτα και λαχανικά, καθώς και απόβλητα συσκευασιών φυτοπροστατευτικών προϊόντων, λιπασμάτων, κλπ., απόβλητα από πλαστικά για την κάλυψη των θερμοκηπίων και απόβλητα από παλαιά μη χρησιμοποιούμενα υλικά άρδευσης. Τα απόβλητα αυτά κατατάσσονται στα Κεφάλαια 02 01 και 15 01 κατά ΕΚΑ.

Στόχος του ΠΕΣΔΑ Ηπείρου, είναι η αξιοποίηση των γεωργικών αποβλήτων και των αποβλήτων δασοκομίας μέσω της παραγωγής ενέργειας και της συνεπεξεργασίας τους με άλλα είδη αποβλήτων.

Τα προτεινόμενα μέτρα περιλαμβάνουν:

- Συνεπεξεργασία των γεωργικών αποβλήτων στις αποκεντρωμένες μονάδες κομποστοποίησης οργανικού και τη Μ.Ε.Α.. Τα γεωργικά απόβλητα μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως πρώτη ύλη ή ως υλικό δομής στις μονάδες κομποστοποίησης που προβλέπονται στο παρόν ΠΕΣΔΑ. Οι αντίστοιχοι κωδικοί ΕΚΑ θα πρέπει να προβλέπονται κατά την αδειοδότηση των μονάδων, ενώ πρέπει να τονιστεί ότι η επεξεργασία τους θα πρέπει να γίνεται μόνο εφόσον επαρκεί η δυναμικότητα της μονάδας και δεν επηρεάζεται αρνητικά η ποιότητα του παραγόμενου κόμποστ.
- Προώθηση ιδιωτικών πρωτοβουλιών για την αξιοποίηση γεωργικών αποβλήτων για την παραγωγή ενέργειας. Τα γεωργικά απόβλητα μπορούν να επεξεργαστούν για την παρασκευή πέλλετς ή να απορροφηθούν από υφιστάμενες/μελλοντικές εγκαταστάσεις παραγωγής βιοαερίου. Για την παρασκευή πέλλετς (pellets) κατάλληλα θεωρούνται τα γεωργικά απόβλητα με χαμηλή υγρασία όπως τα κλαδέματα. Αντιθέτως για μονάδες παραγωγής βιοαερίου είναι κατάλληλα τα απόβλητα με υψηλή υγρασία (όπως π.χ. αποσυρόμενα φρούτα).
- Δημιουργία μικρών εγκαταστάσεων παραγωγής πέλλετς εντός των Τοπικών Πράσινων Σημείων και προώθηση ανάπτυξης υποδομών ενεργειακής αξιοποίησης των πέλλετς (σόμπες, ενεργειακά τζάκια, λέβητες) σε δημοτικές εγκαταστάσεις.

1.6 ΣΤ. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ

Με τον όρο βιομηχανικά απόβλητα νοούνται τα επικίνδυνα και μη επικίνδυνα κατάλοιπα και υπολείμματα, τα οποία προκύπτουν κατά την παραγωγική διαδικασία σε κάθε βιομηχανική εγκατάσταση και τα οποία ο κάτοχός τους προτίθεται ή υποχρεούται να απορρίψει. Το βασικό τους χαρακτηριστικό είναι η πηγή παραγωγής τους, ήτοι μία βιομηχανική εγκατάσταση και όχι το είδος τους καθώς δύναται να περιλαμβάνουν όλα τα ρεύματα αποβλήτων (μέταλλα, χαρτί, υγρά απόβλητα, κλπ.). Για τους σκοπούς του παρόντος σχεδίου, ως βιομηχανικά απόβλητα νοούνται όλα τα είδη αποβλήτων που παράγονται από τις μεταποιητικές επιχειρήσεις βάσει της Στατιστικής Ταξινόμησης Οικονομικών Δραστηριοτήτων κατά ΣΤΑΚΟΔ 2008 με κωδικούς 10 – 33. Σημειώνεται ότι δεν συμπεριλαμβάνονται τα Υποπροϊόντα, σύμφωνα με τον ορισμό του Άρθρου 12 του Ν. 4042/2012.

Η διαχείριση των βιομηχανικών αποβλήτων διέπεται από τις διατάξεις της Οδηγίας 2008/98 και του Νόμου 4042/2012 και στόχοι του ΠΕΣΔΑ είναι:

- η παρακολούθηση και ο έλεγχος των βιομηχανικών αποβλήτων που παράγονται και διαχειρίζονται εντός της Περιφέρειας Ηπείρου.
- να διασφαλίζεται ότι τηρείται η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» από το σύνολο των μεταποιητικών επιχειρήσεων, βάσει της οποίας ο παραγωγός και ο κάτοχος των αποβλήτων θα πρέπει να διαχειρίζονται τα απόβλητα κατά τρόπον που να εξασφαλίζει υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας.
- να προωθείται η ιεράρχηση των αποβλήτων (πρόληψη, προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, άλλου είδους ανάκτηση (και ανάκτηση ενέργειας) και διάθεση).
- ειδικότερα για τα επικίνδυνα βιομηχανικά απόβλητα να εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων.

Τα μέτρα που προτείνονται στο ΠΕΣΔΑ Ηπείρου περιλαμβάνουν:

- Λαμβάνοντας υπόψη, ότι ο πιο εύρωστος κλάδος της μεταποίησης στην Περιφέρεια Ηπείρου είναι αυτός των τροφίμων, θα πρέπει να εξετάζεται η δυνατότητα **συνεπεξεργασίας των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων** από τις βιομηχανίες του κλάδου αυτού, στις μονάδες κομποστοποίησης/βιοαερίου που προβλέπονται στο ΠΕΣΔΑ.
- Δημιουργία μηχανισμού παρακολούθησης και ελέγχου των αποβλήτων που παράγονται και διαχειρίζονται εντός της Περιφέρειας Ηπείρου. Ο μηχανισμός αυτός θα πρέπει να βασιστεί στην υφιστάμενη υποχρέωση των επιχειρήσεων για υποβολή ετήσιων εκθέσεων παραγωγού αποβλήτων στο Υ.Π.Ε.Κ.Α.. Προτείνεται, κατά τη διαδικασία ανανέωσης ή τροποποίησης των περιβαλλοντικών όρων, να αποτελεί υποχρέωση η υποβολή ετήσιας έκθεσης παραγωγού, την οποία ο ΦοΔΣΑ θα καταγράφει και θα ενημερώνει το Υ.Π.Ε.Κ.Α..
- Όλα τα απόβλητα που οδηγούνται στους Χ.Υ.Τ.Α. της Περιφέρειας θα πρέπει να καταγράφονται κατά κωδικό ΕΚΑ, ώστε να είναι εφικτή η παρακολούθηση των εισερχόμενων βιομηχανικών αποβλήτων.

1.7 Ζ. ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΩΝ ΜΟΝΑΔΩΝ

Σύμφωνα με την ΚΥΑ 146163/2012 τα Απόβλητα Υγειονομικών Μονάδων (ΑΥΜ) ορίζονται ως: Τα απόβλητα που παράγονται από Υγειονομικές Μονάδες και αναφέρονται στην κατηγορία 18 του ΕΚΑ. Τα ΑΥΜ περιλαμβάνουν τις παρακάτω κατηγορίες:

- i) Αστικά Στερεά Απόβλητα (Α.Σ.Α.) που προσομοιάζουν με τα οικιακά απόβλητα
- ii) Επικίνδυνα Απόβλητα Υγειονομικών Μονάδων (ΕΑΥΜ):

α. Επικίνδυνα Απόβλητα Αμιγώς Μολυσματικά (ΕΑΑΜ), τα οποία εκδηλώνουν μόνο την επικίνδυνη ιδιότητα Η9.

β. Μικτά Επικίνδυνα Απόβλητα (ΜΕΑ), τα οποία εκδηλώνουν την επικίνδυνη ιδιότητα Η9 ταυτόχρονα με μία ή περισσότερες επικίνδυνες ιδιότητες.

γ. Άλλα Επικίνδυνα Απόβλητα (ΑΕΑ), τα οποία εκδηλώνουν μία τουλάχιστον επικίνδυνη ιδιότητα εκτός της ιδιότητας Η9.

iii) Ειδικά Ρεύματα Αποβλήτων: Ραδιενεργά, συσκευασίες με αέρια υπό πίεση, ρεύματα αποβλήτων εναλλακτικής διαχείρισης (μπαταρίες, απόβλητα ηλεκτρικού και ηλεκτρονικού εξοπλισμού (ΑΗΗΕ), απόβλητα έλαια, απόβλητα εκσκαφών, κατασκευών και κατεδαφίσεων).

Οι κυριότεροι παραγωγοί ΑΥΜ στην Περιφέρεια είναι τα νοσοκομεία της Περιφέρειας Ηπείρου, τα οποία υπάγονται στην 6^η Υγειονομική Περιφέρεια Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Ηπείρου & Δυτικής Ελλάδας, καθώς και τα κέντρα υγείας που υπάγονται σε αυτά.

Στόχος του ΠΕΣΔΑ, είναι να διασφαλίσει ότι τα παραγόμενα ΑΥΜ διαχειρίζονται σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, για την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος.

Τα μέτρα που προβλέπονται περιλαμβάνουν:

- Διασφάλιση ότι τα εισερχόμενα ΑΥΜ στους ΧΥΤΑ της Περιφέρειας εντάσσονται είτε στην κατηγορία των Α.Σ.Α., είτε στα ΕΑΑΜ που έχει προηγηθεί σχετική αποστείρωση. Πιστοποιητικά θα πρέπει να παραλαμβάνονται από το φορέα λειτουργίας του ΧΥΤΑ.
- Στοχευμένη προώθηση της ανακύκλωσης κατ' ελάχιστον σε όλα τα μεγάλα θεραπευτήρια – εξασφάλιση επαρκούς αριθμού κάδων συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών από το Δήμο για αποκλειστική χρήση από το θεραπευτήριο.
- Ενσωμάτωση των συμβάσεων διαχείρισης των ΑΥΜ στις Άδειες Λειτουργίας υγειονομικών μονάδων, για τις οποίες δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση, σύμφωνα με το Άρθρο 13 παρ. 4 της ΚΥΑ 146163/2012. Ο ΦΟΔΣΑ σε συνεργασία με τις Διευθύνσεις Υγείας θα πρέπει να τηρεί σχετικό αρχείο της παραπάνω διαδικασίας.

1.8 Η. ΛΟΙΠΑ ΕΙΔΙΚΑ ΡΕΥΜΑΤΑ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η1. ΟΧΗΜΑΤΑ ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ ΤΟΥΣ

Ως όχημα στο τέλος του κύκλου ζωής του νοείται κάθε όχημα που αποτελεί «απόβλητο», με την έννοια ότι ο κάτοχος του το απορρίπτει ή προτίθεται ή υποχρεούται να το απορρίψει και εντάσσονται στην κατηγορία 16 01 του ΕΚΑ.

Το νομικό πλαίσιο που καθορίζει τη διαχείριση των ΟΤΚΖ ορίζεται από το ΠΔ 116/2004 (ΦΕΚ 81 Α), με το οποίο τίθενται ποσοτικοί στόχοι ως εξής:

- Το αργότερο έως την 1η Ιανουαρίου 2006, για όλα τα ΟΤΚΖ, η επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση πρέπει να έχει αυξηθεί τουλάχιστον στο 85% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος ενώ η επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση τουλάχιστον στο 80% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος. Για τα οχήματα που έχουν παραχθεί πριν από την 1η Ιανουαρίου 1980, οι στόχοι είναι τουλάχιστον 75% για την επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση και τουλάχιστον 70% για την επαναχρησιμοποίηση και ανακύκλωση κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος.
- Το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2015, για όλα τα ΟΤΚΖ, η επαναχρησιμοποίηση και αξιοποίηση ορίζεται τουλάχιστον στο 95% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος. Εντός των ιδίων χρονικών ορίων, το ποσοστό επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης πρέπει να ανέλθει τουλάχιστον στο 85% κατά μέσο βάρος ανά όχημα και ανά έτος.

Αρμόδιοι φορείς για την επίτευξη των θεσμοθετημένων στόχων επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης των ΟΤΚΖ αποτελούν τα εγκεκριμένα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, όπως το Συλλογικό Σύστημα Οχημάτων Ελλάδος «ΕΔΟΕ» που έχει αναλάβει την οργάνωση και την εποπτεία λειτουργίας των σημείων συλλογής, επεξεργασίας και ανακύκλωσης των ΟΤΚΖ στην Ελλάδα, υπό την εποπτεία του ΕΟΑΝ.

Ο ρόλος της Περιφέρειας Ηπείρου και ειδικότερα του ΦοΔΣΑ περιλαμβάνει τα εξής:

- Παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων του Εγκεκριμένου Συστήματος σε επίπεδο Περιφέρειας και το βαθμό συνεισφοράς της Περιφέρειας στον εθνικό στόχο.
- Διασφάλιση ότι έχει αναπτυχθεί επαρκές δίκτυο συλλογής των ΟΤΚΖ εντός της Περιφέρειας.
- Διασφάλιση ότι τηρούνται οι υποχρεώσεις των ιδιοκτητών οχημάτων και των ΟΤΑ σύμφωνα με το Π.Δ. 116/2004.

H2. ΜΕΤΑΧΕΙΡΙΣΜΕΝΑ ΕΛΑΣΤΙΚΑ ΟΧΗΜΑΤΩΝ

Ως μεταχειρισμένα ελαστικά οχημάτων καλούνται οποιαδήποτε ελαστικά οχημάτων τα οποία μετά τη χρήση τους καθίστανται απόβλητα και εντάσσονται στην κατηγορία 16 01 03 του ΕΚΑ.

Το νομικό πλαίσιο που διέπει τη διαχείριση των μεταχειρισμένων ελαστικών είναι το Π.Δ. 109/2004 (ΦΕΚ 75 Α), με το οποίο τίθενται και ποσοτικοί στόχοι για την αξιοποίηση / ανακύκλωση των ελαστικών, ως εξής: Έως την 31η Ιουλίου 2006, η αξιοποίηση των μεταχειρισμένων αποβλήτων ελαστικών οχημάτων πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον το 65% των απορρυόμενων ελαστικών. Εντός του ίδιου χρονικού ορίου, η ανακύκλωση πρέπει να φθάνει τουλάχιστον στο 10%.

Αρμόδιοι φορείς για την επίτευξη των θεσμοθετημένων εθνικών στόχων επαναχρησιμοποίησης και αξιοποίησης των μεταχειρισμένων ελαστικών αποτελούν τα εγκεκριμένα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, όπως το Συλλογικό Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης Μεταχειρισμένων ελαστικών 'ECO-ELASTIKA', υπό την εποπτεία του ΕΟΑΝ.

Ο ρόλος της Περιφέρειας Ηπείρου και ειδικότερα του ΦοΔΣΑ περιλαμβάνει τα εξής:

- Παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων του Εγκεκριμένου Συστήματος σε επίπεδο Περιφέρειας και βαθμό συνεισφοράς της Περιφέρειας στον εθνικό στόχο.
- Διασφάλιση ότι η συλλογή των μεταχειρισμένων ελαστικών γίνεται σε όλα τα σημεία συλλογής, ήτοι τα βουλκανιζατέρ, τα συνεργεία, αναγομωτήρια καθώς και τα διαλυτήρια αυτοκινήτων που έχουν συμβληθεί με το αντίστοιχο σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης οχημάτων τέλους κύκλου ζωής (ΕΔΟΕ) και δραστηριοποιούνται στην Περιφέρεια Ηπείρου.
- Διασφάλιση ότι η συλλογή μεταχειρισμένων ελαστικών γίνεται και σε συνεργεία που διαθέτουν δημόσιοι φορείς της Περιφέρειας, όπως οι Δήμοι και ότι έχουν συμβληθεί με το αντίστοιχο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης.
- Απαγόρευση ταφής μεταχειρισμένων ελαστικών στους Χ.Υ.Τ.Α.
- Δημιουργία χώρων συλλογής και αποθήκευσης των μεταχειρισμένων ελαστικών δημόσιων φορέων, εντός των Τοπικών Πράσινων Σημείων ή των Πράσινων Σημείων Κεντρικής Διανομής, προκειμένου να οδηγούνται στο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης.

H3. ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΣΥΣΣΩΡΕΥΤΩΝ ΟΧΗΜΑΤΩΝ ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ

Στην κατηγορία αυτή ανήκουν τα απόβλητα συσσωρευτών οχημάτων και βιομηχανίας που κατατάσσονται στην κατηγορία 16 06 «μπαταρίες και συσσωρευτές» κατά ΕΚΑ. Η διαχείριση των αποβλήτων αυτών διέπεται από την ΚΥΑ 41624/2057/Ε103/2010 με την οποία τίθενται μέτρα, όροι και πρόγραμμα για την εναλλακτική διαχείριση των αποβλήτων και τίθεται στόχος συλλογής του

συνόλου των αποβλήτων ηλεκτρικών σπηλών και συσσωρευτών οχημάτων και βιομηχανίας, μέχρι την 26η Σεπτεμβρίου 2012.

Αρμόδιοι φορείς για την επίτευξη του θεσμοθετημένου εθνικού στόχου ξεχωριστής συλλογής των αποβλήτων συσσωρευτών οχημάτων και βιομηχανίας αποτελούν τα εγκεκριμένα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, υπό την εποπτεία του ΕΟΑΝ.

Ο ρόλος της Περιφέρειας Ηπείρου και ειδικότερα του ΦοΔΣΑ περιλαμβάνει τα εξής:

- Παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων των Εγκεκριμένων Συστημάτων σε επίπεδο Περιφέρειας και το βαθμό συνεισφοράς της Περιφέρειας στον εθνικό στόχο.
- Διασφάλιση ότι έχει αναπτυχθεί επαρκές δίκτυο συλλογής των αποβλήτων αυτών εντός της Περιφέρειας.
- Διασφάλιση ότι η συλλογή αποβλήτων συσσωρευτών οχημάτων γίνεται και σε συνεργεία που διαθέτουν δημόσιοι φορείς της Περιφέρειας, όπως οι Δήμοι και ότι έχουν συμβληθεί με το αντίστοιχο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης.
- Απαγόρευση ταφής αποβλήτων συσσωρευτών οχημάτων και βιομηχανίας στους Χ.Υ.Τ.Α.
- Δημιουργία χώρων συλλογής και αποθήκευσης των αποβλήτων από δημόσιους φορείς, εντός των Τοπικών Πράσινων Σημείων ή των Πράσινων Σημείων Κεντρικής Διανομής, προκειμένου να οδηγούνται στο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Η4. ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΈΛΑΙΑ

Σύμφωνα με το Νόμο 4042/2012, ως «απόβλητα έλαια» ορίζονται τα ορυκτέλαια ή τα συνθετικά λιπαντικά ή τα βιομηχανικά έλαια που δεν είναι πλέον κατάλληλα για τη χρήση για την οποία αρχικώς προορίζονταν, όπως τα χρησιμοποιημένα έλαια κινητήρων εσωτερικής καύσης, τα έλαια κιβωτίων ταχυτήτων, τα λιπαντικά έλαια, τα έλαια για στροβίλους και τα υδραυλικά έλαια.

Για τη διαχείριση των αποβλήτων ελαίων ισχύει το ΠΔ 82/2004 (ΦΕΚ 64 Α) με το οποίο τίθενται εθνικοί στόχοι συλλογής και αναγέννησης.

Με το Π.Δ. 82/2004 κατ' εφαρμογή του Ν. 2939/2001 έχει συσταθεί και λειτουργεί στην Ελλάδα, Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης, με την επωνυμία ΕΛ.ΤΕ.ΠΕ. Α.Ε. (ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ Α.Ε.).

Αρμόδιοι φορείς για την επίτευξη του θεσμοθετημένου εθνικού στόχου συλλογής και αναγέννησης των αποβλήτων ελαίων αποτελούν τα εγκεκριμένα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης, όπως η ΕΛ.ΤΕ.ΠΕ. Α.Ε. που λειτουργεί υπό την εποπτεία του ΕΟΑΝ.

Ο ρόλος της Περιφέρειας Ηπείρου και ειδικότερα του ΦοΔΣΑ περιλαμβάνει τα εξής:

- Παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων των Εγκεκριμένων Συστημάτων σε επίπεδο Περιφέρειας και το βαθμό συνεισφοράς της Περιφέρειας στον εθνικό στόχο.
- Διασφάλιση ότι έχει αναπτυχθεί επαρκές δίκτυο συλλογής των αποβλήτων ελαίων εντός της Περιφέρειας.
- Διασφάλιση ότι η συλλογή αποβλήτων αυτών γίνεται και σε συνεργεία που διαθέτουν δημόσιοι φορείς της Περιφέρειας, όπως οι Δήμοι και ότι έχουν συμβληθεί με το αντίστοιχο Σύστημα Εναλλακτικής Διαχείρισης.

Να σημειωθεί ότι τα απόβλητα με κωδικό 130101 (υδραυλικά απόβλητα που περιέχουν PCB) και 130301 (έλαια μόνωσης ή μεταφοράς θερμότητας που περιέχουν PCB) αποτελούν ειδική κατηγορία και διαχειρίζονται σύμφωνα με την ΚΥΑ 7589/731/2000. Οι κάτοχοι ελαίων που περιέχουν PCB, οφείλουν να υποβάλουν Δήλωση Καταγραφής στο Υ.Π.Ε.Κ.Α..

1.9 Θ. ΠΡΟΛΗΨΗ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ

Η πρόληψη, σύμφωνα με το Νόμο 4042/2012 ορίζεται ως εξής: «τα μέτρα, τα οποία λαμβάνονται πριν μία ουσία, υλικό ή προϊόν καταστούν απόβλητα, και τα οποία μειώνουν:

α) την ποσότητα των αποβλήτων, μέσω επαναχρησιμοποίησης ή παράτασης της διάρκειας ζωής των προϊόντων, β) τις αρνητικές επιπτώσεις των παραγόμενων αποβλήτων στο περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία, ή γ) την περιεκτικότητα των υλικών και προϊόντων σε επικίνδυνες ουσίες,»

Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δίνεται στον ορθό ορισμό της πρόληψης και να γίνεται σαφής διάκριση μεταξύ της επαναχρησιμοποίησης, η οποία ανήκει στην πρόληψη και στην προετοιμασία για επαναχρησιμοποίηση, η οποία ανήκει στην ανακύκλωση.

Το παρόν ΠΕΣΔΑ Ηπείρου περιλαμβάνει τις βασικές κατευθύνσεις για την υλοποίηση ενός σχεδίου Πρόληψης Δημιουργίας Αποβλήτων στην Περιφέρεια και προτείνονται εξειδικευμένα μέτρα για την προώθησή της. Τα μέτρα αυτά αφορούν δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν σε περιφερειακό επίπεδο, ενώ δεν αφορούν εθνικά μέτρα ή εθνικούς φορείς. Περαιτέρω εξειδίκευση του Σχεδίου Πρόληψης, εάν απαιτείται, μπορεί να υλοποιηθεί στο πλαίσιο υλοποίησης του Εθνικού Σχεδίου Πρόληψης.

Είδος Δράσεων (σε συμφωνία με τις Βασικές Κατευθύνσεις)	Περιγραφή	Εμπλεκόμενοι Φορείς
Δράσεις Επικοινωνίας		
Εκστρατείες ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης	Να ενταχθούν σε όλες τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης & ενημέρωσης του ΦοΔΣΑ (π.χ. για θέματα ανακύκλωσης) δράσεις ενημέρωσης για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων (σε συμφωνία με το Εθνικό Σχέδιο Πρόληψης) Να δημιουργηθεί ειδική ενότητα στην ιστοσελίδα του ΦοΔΣΑ για την πρόληψη.	ΦοΔΣΑ
Εκστρατείες ενημέρωσης & ευαισθητοποίησης εξειδικευμένες για τα απόβλητα τροφίμων, απόβλητα συσκευασιών και ΗΗΕ	Υλοποίηση εξειδικευμένης εκστρατείας ενημέρωσης – ευαισθητοποίησης για τη μείωση των αποβλήτων τροφίμων, συσκευασιών και ΑΗΗΕ. Κατευθύνσεις θα δοθούν από το ΥΠΕΚΑ.	ΥΠΕΚΑ, Δημόσιοι Φορείς Περιφέρειας
Πληροφόρηση σχετικά με τις τεχνικές πρόληψης των αποβλήτων	Για κάθε ρεύμα αποβλήτου να καταρτιστεί λίστα με πρακτικές/τεχνικές πρόληψης, χωρίς να αφορά σε εξειδικευμένες τεχνικές (π.χ. σε βιομηχανίες) που αναμένεται να αντιμετωπιστούν σε εθνικό επίπεδο	ΦοΔΣΑ
Προγράμματα κατάρτισης των αρμόδιων φορέων	Να οργανωθούν προγράμματα κατάρτισης στελεχών των Δήμων, Επιμελητηρίων, Αγροτικών Συνεταιρισμών, κα. Για θέματα πρόληψης για συγκεκριμένα είδη αποβλήτων.	ΦοΔΣΑ

Είδος Δράσεων (σε συμφωνία με τις Βασικές Κατευθύνσεις)	Περιγραφή	Εμπλεκόμενοι Φορείς
	Προϋποθέτει την κατάρτιση των στελεχών του ΦοΔΣΑ.	
Οικολογικά σήματα	Ενημερωτικές εκστρατείες για τα οικολογικά σήματα των προϊόντων με έμφαση σε αυτά που παράγονται στην Ήπειρο μέσω των επιμελητηρίων. Να γίνει κατάρτιση των επιμελητηρίων και να δοθούν κατευθυντήριες οδηγίες.	Επιμελητήρια, ΦοΔΣΑ
Δράσεις Προώθησης		
Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών	Να προωθηθούν εθελοντικές συμφωνίες για κατάργηση της χρήσης της πλαστικής σακούλας (συζητείται σχετική απαγόρευση από Ε.Ε.) ή άλλων αποβλήτων	Επιμελητήρια, ΦοΔΣΑ
Δημιουργία κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης προϊόντων	Δημιουργία δικτύου επαναχρησιμοποίησης προϊόντων από του Δήμους για διάφορες κατηγορίες (ρούχα, παιχνίδια, βιβλία, έπιπλα, κλπ.) μέσω της αξιοποίησης των Κοινωνικών Παντοπωλείων. Διοργάνωση εκδηλώσεων για την επαναχρησιμοποίηση βιβλίων (Bazaar Βιβλίων). Ορισμό στους ΟΤΑ γραφείων για το συντονισμό και την υλοποίηση των παραπάνω δράσεων. Σε δεύτερη φάση να εξεταστεί η επαναχρησιμοποίηση εντός των Πράσινων Σημείων	ΦοΔΣΑ/Δήμοι/ Φορείς λειτουργίας Κοινωνικού Παντοπωλείου
Συντονισμός μέσω των ΟΤΑ για την προώθηση των δωρεών τροφίμων στα όρια των Δήμων τους (στόχος: απόβλητα τροφίμων)	Δημιουργία δικτύου διάθεσης δωρεών τροφίμων	ΦοΔΣΑ, Δήμοι, Κοινωνικοί φορείς
Περιορισμό διανομής διαφημιστικών φυλλαδίων (στόχος: χαρτί)	Εκτύπωση και επιλεκτική διανομή αυτοκόλλητου για την αποτροπή διανομής διαφημιστικών φυλλαδίων	ΦοΔΣΑ, Δήμοι
Προώθηση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης	Προώθηση των συστημάτων περιβαλλοντικής διαχείρισης μέσω των χρηματοδοτήσεων που δίνονται στο ΠΕΠ Ηπείρου	Περιφέρεια Ηπείρου/Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή
Προώθηση της έρευνας	Προώθηση της έρευνας επιχειρήσεων για την πρόληψη, μέσω των χρηματοδοτήσεων που δίνονται στο ΠΕΠ Ηπείρου	Περιφέρεια Ηπείρου/Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή

Είδος Δράσεων (σε συμφωνία με τις Βασικές Κατευθύνσεις)	Περιγραφή	Εμπλεκόμενοι Φορείς
Δράσεις Κανονιστικού Πλαισίου		
Περιοριστικά μέτρα		
Φορολογικά μέτρα και επιβαρύνσεις	Υλοποίηση συστήματος πιλοτικού 'Πληρώνω όσο Πετάω' αρχικά σε ένα Δήμο της Περιφέρειας πιλοτικά – Ένταξη έργου προς χρηματοδότηση	ΦοΔΣΑ, 1 Δ.
Ευθύνη του παραγωγού		
Πολιτική πράσινων προμηθειών	Πρωώθηση Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων από την Περιφέρεια, Δήμους και άλλους φορείς στην Περιφ. Ηπείρου	Δημόσιοι Φορείς

1.10 Ι. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΦΟΡΕΑΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΣΤΕΡΕΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ (ΦΟΔΣΑ)

Με τα άρθρα 13-17 του Νόμου 4071/2012 (ΦΕΚ Α' 85/11.4.2012) ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τη σύσταση και λειτουργία των νέων Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων (ΦΟΔΣΑ).

Με την υπ' αρ. οικ. 25531/6262 Απόφαση (ΦΕΚ 1826Β'/2012) της Γενικής Γραμματέως Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου – Δυτικής Μακεδονίας, **συστάθηκε ο Περιφερειακός Σύνδεσμος Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου**, στον οποίο συμμετέχουν ως μέλη υποχρεωτικά όλοι οι Δήμοι των Διαχειριστικών Ενοτήτων της Περιφέρειας Ηπείρου. Στον Περιφερειακό Σύνδεσμο Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου συγχωνεύονται υποχρεωτικά, κατά τη διαδικασία του άρθρου 16 του Ν. 4071/2012, οι σύνδεσμοι που έχουν συσταθεί ως ΦΟΔΣΑ ή ανώνυμες εταιρείες ή άλλες επιχειρήσεις και νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου των Ο.Τ.Α. Περιφέρειας Ηπείρου, κατά κλάδο ή τομέα, που ασκούν αρμοδιότητες ΦΟΔΣΑ. Σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το Νόμο 4071/2012 (και τη σχετική τροποποίηση βάσει της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου), θα πρέπει να ολοκληρωθεί η διαδικασία συγχώνευσης έως 31.12.2013². Έδρα του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου ορίζεται η έδρα της Περιφέρειας Ηπείρου (Ιωάννινα).

Σκοπός του Περιφερειακού Συνδέσμου Φορέων Διαχείρισης Στερεών Αποβλήτων Περιφέρειας Ηπείρου είναι η ολοκληρωμένη διαχείριση των στερεών αποβλήτων, όπως προβλέπεται από την ισχύουσα νομοθεσία και από το Περιφερειακό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων (ΠΕΣΔΑ) και ειδικότερα η εξειδίκευση και η υλοποίηση των στόχων και των δράσεων αυτού για την προσωρινή αποθήκευση, μεταφόρτωση, θαλάσσια μεταφορά Α.Σ.Α., επεξεργασία, ανάκτηση και διάθεση των στερεών αποβλήτων της χωρικής του αρμοδιότητας, σύμφωνα με τους όρους της ΚΥΑ 2527/2009 (ΦΕΚ 83 Β'/23-1-2009).

Επιπροσθέτως, όπως αναφέρεται στο Άρθρο 35 του Νόμου 4042/2012, ο περιφερειακός ΦοΔΣΑ είναι υπεύθυνος για την εκπόνηση και υλοποίηση του ΠΕΣΔΑ και κατ' επέκταση για την επίτευξη των στόχων που τίθενται για τα διάφορα ρεύματα αποβλήτων και του αντίστοιχου χρονοδιαγράμματος.

² Παρατείνεται έως 31.12.2015 (άρθρο 77, Νόμος 4257/2014)

Οι προβλέψεις του ΠΕΣΔΑ χωρίζονται σε δύο βασικές κατηγορίες: α) στις βασικές ενέργειες για την οργάνωση και τη λειτουργία του ΦοΔΣΑ και β) στις ενέργειες για την υλοποίηση του ΠΕΣΔΑ:

Ενέργειες για την Οργάνωση και Λειτουργία του ΦοΔΣΑ

1. Ολοκλήρωση διαδικασιών συγχώνευσης
 2. Οργάνωση και Λειτουργία
 3. Κατάρτιση οργανισμού εσωτερικής υπηρεσίας (απαραίτητη κρίνεται η διαχειριστική επάρκεια)
 4. Στελέχωση - Προσλήψεις
 5. Υλικοτεχνική υποδομή
 6. Κατάρτιση Επιχειρησιακού Σχεδίου (το Επιχειρησιακό Σχέδιο θα αποτελεί εκτός των άλλων και εξειδίκευση του ΠΕΣΔΑ)
 7. Κατάρτιση Προϋπολογισμού και καθορισμό Τιμολογιακής Πολιτικής
 8. Δημιουργία βασικών επικοινωνιακών εργαλείων (λογότυπο, ιστοσελίδα, email, κλπ.)
 9. Δημιουργία σύγχρονου πληροφοριακού συστήματος καταγραφής των παραγόμενων αποβλήτων εντός της Περιφέρειας (αστικά, βιομηχανικά, κλπ.)
-

Ενέργειες για την Υλοποίηση του ΠΕΣΔΑ

1. Σχεδιασμός νέων υποδομών και δράσεων που θα περιλαμβάνονται στην Αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ
 2. Υλοποίηση ώριμων έργων και δράσεων που θα περιλαμβάνονται στην Αναθεώρηση του ΠΕΣΔΑ
 3. Λειτουργία υφιστάμενων υποδομών (συντονισμός, παρακολούθηση, εκσυγχρονισμός, λήψη μέτρων μείωσης κόστους, κλπ.)
 4. Επανακαθορισμό Τιμολογιακής Πολιτικής με στόχο την παροχή κινήτρων για εκτροπή από την ταφή
 5. Υλοποίηση δράσεων επικοινωνίας και ευαισθητοποίησης
 6. Υλοποίηση Σχεδίου Πρόληψης
 7. Παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης του ΠΕΣΔΑ – Δημιουργία δεικτών για το σύνολο των αποβλήτων – Σύntαξη ετήσιων εκθέσεων
 8. Παροχή τεχνικής υποστήριξης στους Δήμους και λοιπούς φορείς για τη βέλτιστη συλλογή, διαλογή στην πηγή, μεταφορά και διαχείριση των αποβλήτων τους
-

1.11 Κ. ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΠΕΣΔΑ

Το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του ΠΕΣΔΑ απεικονίζεται στην επόμενη σελίδα.

Είδος Μέτρων	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΑ ΕΤΟΥΣ						
			Α' 2015	Β' 2015	Α' 2016	Β' 2016	Α' 2017	Β' 2017	Α' 2018
<u>ΒΑΣΙΚΕΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ</u>									
Ολοκλήρωση έργων αποκατάστασης	-	Περιφέρεια, Δήμοι							
Εκσυγχρονισμός, Αξιοποίηση και ορθή περιβαλλοντική διαχείριση των Χ.Υ.Τ.Α. της Περιφέρειας (επέκταση ΧΥΤΑ, κ.α.)	Μαχ 15 εκ. €	Περιφέρεια, ΦοΔΣΑ	Επέκταση ΧΥΤ ΑΡΤΑΣ (κατά προτεραιότητα)						Επεκτάσεις ΧΥΤΑ
Άμεση ολοκλήρωση σχεδιασμού ΣΜΑ & υλοποίηση έργων	Μαχ 13 εκ. €	Περιφέρεια, Δήμοι							
Ολοκλήρωση και άμεση λειτουργία ΜΕΑ & Μονάδας Προδιαλεγμένων Οργανικών εντός της ΜΕΑ	Μαχ 48 εκ. € (ΠΥ ΜΠΕ)	Περιφέρεια, ΦοΔΣΑ							
Δημιουργία δικτύου πράσινων σημείων καλύπτοντας το σύνολο των Δήμων της Περιφέρειας	11 εκ. €	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία αποκεντρωμένων Μονάδων Κομποστοποίησης (1 ανά Π.Ε. – η Π.Ε. Ιωαννίνων θα εξυπηρετείται από ΜΕΑ) & μικρών κινητών σταθμών ή δημοτικών μονάδων κομποστοποίησης	4 εκ. €	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία τεσσάρων (4) τουλάχιστον Εγκαταστάσεων Επεξεργασίας και Αξιοποίησης ΑΕΚΚ - Π.Ε. Ιωαννίνων: 15.000 tn/έτος - Π.Ε. Θεσπρωτίας: 6.000 tn/έτος - Π.Ε. Άρτας: 5.000 tn/έτος - Π.Ε. Πρέβεζας: 4.000 tn/έτος	3 εκ. €	ΦοΔΣΑ, Ιδιώτες							
Δημιουργία τουλάχιστον 1 Χ.Υ.Τ. Αδρανών χωρητικότητας κατά μέγιστο 300.000 tn για μεταφορά υπολειμμάτων από τις 2 Μονάδες ΑΕΚΚ (μόνο των αδρανών)	2,5 εκ. €	ΦοΔΣΑ							

Είδος Μέτρων	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΑ ΕΤΟΥΣ						
			Α' 2015	Β' 2015	Α' 2016	Β' 2016	Α' 2017	Β' 2017	Α' 2018
Συμμετοχή όλων των Δήμων της Περιφέρειας σε σύστημα διαλογής στην πηγή αποβλήτων συσκευασιών	Εξαρτάται από χρηματοδότηση Συστημάτων	Δήμοι, ΦοΔΣΑ							
Οργάνωση Συστήματος ΔσΠ βιολογικών αποβλήτων και πρασίνων	1,5 εκ. €	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία ολοκληρωμένου συστήματος συλλογής, επεξεργασίας ογκωδών	Αξιοποίηση υποδομών πράσινων σημείων	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία ενδεικτικά τεσσάρων (4) κεντρικών μονάδων επεξεργασίας (μία ανά Π.Ε.) για τη διαχείριση της ιλύος	4-8 εκ € αναλόγως τεχνολογίας	ΔΕΥΑ, ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία δύο (2) τουλάχιστον μονάδων επεξεργασίας κόπρου μέσω λιπασματοποίησης ή/και παραγωγής βιοαερίου	5 εκ €	ΦοΔΣΑ, Δήμοι ή άλλοι φορείς							
Πρώθηση Οικιακής Κομποστοποίησης	290.000 € (για την προμήθεια κάδων)	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία μικρών εγκαταστάσεων παραγωγής πέλλετς εντός των Τοπικών Πράσινων Σημείων και προώθηση ανάπτυξης υποδομών ενεργειακής αξιοποίησης των πέλλετς (σόμπες, ενεργειακά τζάκια, λέβητες) σε δημοτικές εγκαταστάσεις.	Συμπ. στο κόστος των Πράσινων Σημείων	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία κέντρων επαναχρησιμοποίησης και επιδιόρθωσης προϊόντων (αξιοποιώντας λοιπές υποδομές, όπως κοινωνικά παντοπωλεία, πράσινα σημεία)	-	ΦοΔΣΑ, Δήμοι, λοιποί τοπικοί φορείς							

Είδος Μέτρων	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΑ ΕΤΟΥΣ						
			Α' 2015	Β' 2015	Α' 2016	Β' 2016	Α' 2017	Β' 2017	Α' 2018
Δημιουργία μηχανισμού/εργαλείου καταγραφής, παρακολούθησης και δημοσιοποίησης του κόστους συλλογής των ΑΣΑ ανά τόνο, ανά κωδικό αποβλήτου και ανά κάτοικο για κάθε Δήμο.	100.000€	ΦοΔΣΑ							
Δημιουργία μηχανισμού/εργαλείου παρακολούθησης και ελέγχου των συνολικών αποβλήτων που παράγονται και διαχειρίζονται εντός της Περιφέρειας Ηπείρου (συμπ. των βιομηχανικών βάσει των ετήσιων εκθέσεων παραγωγών).									
<u>ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΜΕΤΡΑ</u>									
Βασική Οργάνωση και Λειτουργία του ΦοΔΣΑ (Ολοκλήρωση διαδικασιών συγχώνευσης, ΟΕΥ, Στελέχωση, Υποδομή, Επιχειρησιακό Σχέδιο, Προϋπολογισμός, επικοινωνιακά εργαλεία, κλπ.)		ΦοΔΣΑ, Περιφέρεια							
Δημιουργία Συστήματος Εναλλακτικής Διαχείρισης ΑΕΚΚ για το σύνολο της Περιφέρειας – με πρωτοβουλία Περιφέρειας/ΦοΔΣΑ	50.000 €	Περιφέρεια, ΦοΔΣΑ							
Ενίσχυση χωριστής συλλογής ΑΗΗΕ	-	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Ενίσχυση χωριστής φορητών ηλεκτρικών στηλών (μπαταριών)		ΦοΔΣΑ, Δήμοι							
Δημιουργία συστήματος χωριστής συλλογής και διαχείρισης μικρών επικινδύνων στα ΑΣΑ	Συμπ. στο κόστος των Πράσινων Σημείων	ΦοΔΣΑ, Δήμοι							

Είδος Μέτρων	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΑ ΕΤΟΥΣ						
			Α' 2015	Β' 2015	Α' 2016	Β' 2016	Α' 2017	Β' 2017	Α' 2018
Ένταξη στις προτεραιότητες του ΠΕΠ Ηπείρου 2014-2020 θεματικής για τον εκσυγχρονισμό και υιοθέτηση βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών σε μικρές – μεσαίες κτηνοτροφικές μονάδες..	-	Περιφέρεια Ηπείρου							
Συνεπεξεργασία των γεωργικών αποβλήτων στις αποκεντρωμένες μονάδες κομποστοποίησης βιοαποβλήτων και τη Μ.Ε.Α.	-	ΦοΔΣΑ, Αγροτικοί Συνεταιρισμοί							
Συνεπεξεργασία των βιοαποδομήσιμων αποβλήτων από τις βιομηχανίες τροφίμων, στις μονάδες κομποστοποίησης/βιοαερίου που προβλέπονται στο ΠΕΣΔΑ.	-	ΦοΔΣΑ, Βιομηχανίες							
Πρώθηση ιδιωτικών πρωτοβουλιών για την αξιοποίηση γεωργικών αποβλήτων για την παραγωγή ενέργειας.	-	ΦοΔΣΑ, Δήμοι, Περιφέρεια, Ενδιάμεση Διαχειριστική Αρχή ΠΕΠ Ηπείρου							
Παρακολούθηση της εφαρμογής των δράσεων των Εγκεκριμένων Συστημάτων Εναλλακτικής Διαχείρισης Αποβλήτων όπως ΟΤΚΖ, Συσσωρευτές Οχημάτων & Βιομηχανίας, Μεταχειρισμένων Ελαστικών, Αποβλήτων Ελαίων σε επίπεδο Περιφέρειας. Διασφάλιση ότι έχει αναπτυχθεί επαρκές δίκτυο συλλογής.	-	ΦοΔΣΑ, Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης							
Διασφάλιση ότι τα εισερχόμενα ΑΥΜ στους ΧΥΤΑ της Περιφέρειας εντάσσονται είτε στην κατηγορία των Α.Σ.Α., είτε στα ΕΑΑΜ που έχει προηγηθεί σχετική αποστείρωση.	-	ΦοΔΣΑ							

Είδος Μέτρων	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΑ ΕΤΟΥΣ						
			Α' 2015	Β' 2015	Α' 2016	Β' 2016	Α' 2017	Β' 2017	Α' 2018
Στοχευμένη προώθηση της ανακύκλωσης κατ' ελάχιστον σε όλα τα μεγάλα θεραπευτήρια – εξασφάλιση επαρκούς αριθμού κάδων συλλογής ανακυκλώσιμων υλικών από τους Δήμους	-	ΦοΔΣΑ, Δήμοι, Υγειονομικές Μονάδες							
Ενσωμάτωση των συμβάσεων διαχείρισης ΑΥΜ στις Άδειες Λειτουργίας υγειονομικών μονάδων, για τις οποίες δεν απαιτείται περιβαλλοντική αδειοδότηση	-	ΦοΔΣΑ, Περιφέρεια (Διευθύνσεις Δημόσιας Υγείας)							
Ειδική τιμολογιακή πολιτική για βιομηχανικά απόβλητα που οδηγούνται προς ταφή και για άλλα ρεύματα όπως ιλύς, κ.α.	-	ΦοΔΣΑ							
Προώθηση εθελοντικών συμφωνιών για την πρόληψη δημιουργίας αποβλήτων (π.χ. χρήση πλαστικής σακούλας)	-	ΦοΔΣΑ, Επιμελητήρια							
Υλοποίηση συστήματος πιλοτικού 'Πληρώνω όσο Πετάω' αρχικά σε ένα Δήμο της Περιφέρειας πιλοτικά – Ένταξη έργου προς χρηματοδότηση	50.000-100.000€	ΦοΔΣΑ, επιλεγμένος Δ.							
Προώθηση Πράσινων Δημόσιων Συμβάσεων από την Περιφέρεια, Δήμους και άλλους φορείς στην Περιφ. Ηπείρου	-	Περιφέρεια Ηπείρου, Δημόσιοι Φορείς στην Περιφέρεια							
Προγράμματα κατάρτισης των αρμόδιων φορέων για τις δράσεις πρόληψης δημιουργίας αποβλήτων	-	ΦοΔΣΑ, Δήμοι, Επιμελητήρια							
ΜΕΤΡΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ									
Εκστρατείες Ευαισθητοποίησης Πολιτών και άλλων ομάδων στόχων	50.000 € κατ' έτος	ΦοΔΣΑ							

Είδος Μέτρων	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ (€)	ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ	ΕΞΑΜΗΝΑ ΕΤΟΥΣ						
			Α' 2015	Β' 2015	Α' 2016	Β' 2016	Α' 2017	Β' 2017	Α' 2018
Εξειδικευμένες δράσεις ευαισθητοποίησης για την πρόληψη της δημιουργίας αποβλήτων - Πληροφόρηση σχετικά με τις τεχνικές πρόληψης των αποβλήτων – Οικολογικά Σήματα									
Πρώθηση ορθών γεωργικών πρακτικών και βέλτιστων διαθέσιμων τεχνικών διαχείρισης κόπρου	-	ΦοΔΣΑ, Περιφέρεια (Δ/νση Αγροτικής Οικονομίας & Κτηνιατρικής), Συνεταιρισμοί							